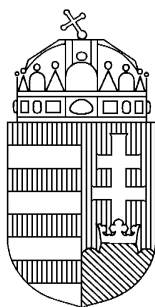

MAGYAR

KÖZLÖNY

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG HIVATALOS LAPJA

Budapest,
2002. szeptember 25.,
szerda

123. szám

Ára: 364,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

Oldal

16/2002. (IX. 25.) GKM r.	A tengeren menetrend szerint közlekedő kompok és gyorsjáratú kompok biztonságos üzemeltetésének kötelező vizsgálatáról .	6642
28/2002. (IX. 25.) PM r.	A Vámtarifa Magyarázatról szóló 23/1990. (XII. 3.) PM rendelet módosításáról szóló 20/2002. (V. 25.) PM rendelet, valamint a Vámtarifa Magyarázatról szóló 23/1990. (XII. 3.) PM rendelet módosításáról szóló 25/2002. (VII. 12.) PM rendelet módosításáról	6651
38/2002. (IX. 25.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	6651
39/2002. (IX. 25.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	6654
40/2002. (IX. 25.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	6660
86/2002. (IX. 25.) ME h.	Főiskolai tanárok kinevezéséről	6665
	A Pénzügyminisztérium pályázati felhívása a könyvviteli szolgáltatást végzők 2003. évi továbbképzésére	6666
	A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Csongrád Megyei Földművelésügyi Hivatalának hirdetménye	6667
	A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Földművelésügyi Hivatalának hirdetménye	6669
	A BM Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó és Választási Hivatal közleménye	6671

II. rész JOGSZABÁLYOK

A Kormány tagjainak rendeletei

A gazdasági és közlekedési miniszter 16/2002. (IX. 25.) GKM rendelete

a tengeren menetrend szerint közlekedő kompok és gyorsjáratú kompok biztonságos üzemeltetésének kötelező vizsgálatáról

A víziközlekedésről szóló 2000. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Vkt.) 88. §-a (2) bekezdésének *b)* és *l)* pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

Értelmező rendelkezések

1. §

E rendelet alkalmazásában

a) SOLAS 1974/1978: a 2001. évi XI. törvénnyel kihirdetett, a Londonban, 1974. november hó 1. napján kelt „Életbiztonság a tengeren” tárgyú nemzetközi egyezmény és az ahhoz csatolt 1978. évi Jegyzőkönyv;

b) komp: a közúti és vasúti járműveknek saját futóművükön történő fel- és legördülését lehetővé tevő kialakítással épített tengeri személyszállító vízijármű, amely több mint 12 utast szállít;

c) gyorsjáratú komp: a SOLAS 1974/1978 melléklete¹ X. fejezetének 1. szabályában meghatározott tengeri gyorsjáratú személyszállító vízijármű, amely több mint 12 utast szállít;

d) utas: a hajón tartózkodó minden személy, kivéve a parancsnokot, a személyzet tagjait, illetve azokat, akiket a komp, illetve a gyorsjáratú komp fedélzetén, annak üzemeltetéséhez bármely minőségben foglalkoztatnak;

e) Gyorsjáratú Vízijárművek Szabályzata: a gyorsjáratú vízijárművek biztonságáról szóló nemzetközi szabályzat (HSC);

f) menetrend szerinti szolgáltatás: a kompnak vagy gyorsjáratú kompnak két vagy több kikötő közötti forgalomban, közzétett időpontokban végrehajtott olyan útjai,

fa) amelyeket a komp vagy gyorsjáratú komp közzétett menetrend szerint végez, vagy

fb) amelyek során az átkelések — gyakoriságuk és rendszerességük eredményeként — rendezett sorozatot alkotnak;

g) tengeri körzet: a tengeri személyhajókra vonatkozó biztonsági követelményekről szóló jogszabályban meghatározott terület²;

h) bizonyítvány, illetve tanúsítvány:

ha) a nemzetközi forgalomban közlekedő komp és gyorsjáratú komp esetében a SOLAS 1974/1978 szerinti biztonsági bizonyítványok, a felszerelési tanúsítvány és a mentesítési bizonyítvány — amennyiben az utóbbit a hatóság a hajó számára kiállította —, valamint a személyhajó biztonsági bizonyítvány, illetve gyorsjáratú személyhajó biztonsági bizonyítvány,

hb) a kabotázs forgalomban közlekedő komp és gyorsjáratú komp esetében a tengeri személyhajókra vonatkozó biztonsági követelményekről szóló jogszabályban² meghatározott biztonsági bizonyítványok, a felszerelési tanúsítvány és mentesítési bizonyítvány — amennyiben az utóbbit a hatóság a hajó számára kiállította —, valamint a SOLAS 1974/1978 mellékletének IX/3 szabályában megjelölt HSC szabályzat szerinti gyorsjáratú személyhajó biztonsági bizonyítvány;

i) mentesítési bizonyítvány: a SOLAS 1974/1978 mellékletének IX/4 szabálya szerint kiállított bizonyítvány;

j) fogadó állam: az az állam, amelynek a területén lévő kikötőt a menetrend szerinti forgalomban közlekedő komp, illetve a gyorsjáratú komp érinti;

k) nemzetközi forgalom: az a forgalom, amelynek keretében a komp, illetve a gyorsjáratú komp két állam területén lévő kikötő között közlekedik;

l) kabotázs forgalom: a komp, illetve a gyorsjáratú komp által egy állam területén lévő kikötőből ugyanabba a kikötőbe, vagy ugyanazon állam területén lévő másik kikötőbe megtett utak;

m) kijelölt szervezet: a vízijárművek megfelelőségét vizsgáló szervezetek kijelöléséről szóló jogszabály³ alapján kijelölt szervezet;

n) vállalkozás: egy vagy több kompot, illetve gyorsjáratú kompot üzemeltető hajózási vállalkozás, amelynek hajói számára a külön jogszabály rendelkezése szerint a komp, illetve a gyorsjáratú komp biztonságos üzemeltetése követelményének való megfelelésről szóló megfelelési bizonyítványt állított ki a hajózási hatóság;

o) Tengeri Balesetek Kivizsgálásának Szabályzata: a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet (Szervezet) 1997. november 27-i, A.849(20) közgyűlési határozatával elfogadott szabályzat;

¹ Lásd a 2001. évi XI. törvénnyel kihirdetett „Életbiztonság a tengeren” tárgyú nemzetközi egyezmény és az ahhoz csatolt 1978. évi Jegyzőkönyv (SOLAS 1974/1978.) mellékletének kihirdetéséről szóló 35/2001. (X. 12.) KöViM rendeletet.

² Lásd a tengeri személyhajókra vonatkozó biztonsági követelményekről szóló 12/2002. (II. 7.) KöViM rendelet 2. §-át.

³ Lásd a vízijárművek és úszó munkagépek megfelelőségét vizsgáló, ellenőrző és tanúsító szervezetek kijelöléséről szóló 10/2000. (X. 31.) KöViM rendeletet.

p) *különleges szemle*: a fogadó állam illetékes hatósága által a 6. §-ban foglaltak szerint végzett szemle;

q) *hajózási hatóság*: a Központi Közlekedési Felügyelet;

r) *ellenőr*: a hajózásbiztonsági ellenőri munkakörre vonatkozó szakmai feltételekről és az ellenőrök azonosító okmányáról szóló jogszabályban⁴ meghatározott személyazonosító okmánnyal rendelkező személy, aki megfelel az 5. számú mellékletben foglalt követelményeknek;

s) *hiányosság*: olyan felderített elégtelenség, amely az e rendeletben foglalt követelmény teljesítésének elmulasztását jelenti;

t) *Szemle Irányelvek*: a SOLAS 1974/1978 mellékletének B. részében foglalt 6. szabályban meghatározott, a Szervezet A.746(18) határozata szerinti útmutató a vizsgálat végzéséhez.

A rendelet hatálya

2. §

A rendelet hatálya az Európai Közösség tagállamának területén lévő kikötőt menetrend szerinti szolgáltatás keretében érintő, „A” kategóriába⁵ sorolt magyar lobogójú kompra, gyorsjáratú kompra és az ezeket üzemeltető vállalkozásokra terjed ki.

A komp és a gyorsjáratú komp szemléje és a bizonyítványokra vonatkozó követelmények meghatározása

3. §

(1) A komp, illetve a gyorsjáratú komp menetrend szerinti üzemeltetését megelőzően a hajózási hatóság szemle keretében megvizsgálja a komp és a gyorsjáratú komp alkalmasságát, a következő szempontok figyelembevételével:

a) a szemlét és az alkalmasság igazolására szolgáló bizonyítványok kiadását a Szemle Irányelvek szerint kell elvégezni;

b) a szemle során vizsgálni kell az 1. és 3. számú mellékletben meghatározott követelményeket;

c) a szemle lefolytatásának feltétele, hogy a komp, illetve a gyorsjáratú komp rendelkezzen a szerkezetre, gépi és elektromos berendezésekre, illetve vezérlő rendszerekre vonatkozóan a kijelölt szervezet által kiállított bizonyítvánnyal;

d) a szemlén meg kell győződni arról, hogy a kompot, illetve a gyorsjáratú kompot felszerelték az esetleges baleset kivizsgálását elősegítő, a Szervezet A.861(20) határozata szerinti követelményeknek, továbbá a Nemzetközi Elektrotechnikai Bizottság (IEC) 61996 számú szabványában leírt tesztelési szabványoknak megfelelő, úti adatrögzítővel (a továbbiakban: VDR);

e) a szemlén meg kell győződni arról, hogy a komp stabilitása megfelel az 1995. évi SOLAS Konferencia 14. határozatának mellékletében⁶ foglalt, ro-ro személyhajóra vonatkozó különleges stabilitási követelményeknek. A stabilitási követelményeknek a 14. határozat szerinti alkalmazásáról a határozat 3. pontjában megadott eljárás szerint a Szervezet főtitkárát a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium értesíti.

(2) Az (1) bekezdés e) pontját a gyorsjáratú kompokra értelemszerűen kell alkalmazni.

A vállalkozások ellenőrzése

4. §

(1) A hajózási hatóság az üzemeltetés megkezdése előtt ellenőrzi, hogy a komp, illetve a gyorsjáratú komp menetrend szerinti szolgáltatás keretében üzemeltető vagy üzemeltetni kívánó vállalkozás:

a) biztosítja-e a 3. §-ban és az 1. számú mellékletben meghatározott követelmények teljesülését;

b) előzetesen hozzájárult-e, hogy tengeri baleset esetén a fogadó állam és a baleset kapcsán érintett más állam hatósága a 10. §-ban meghatározott vizsgálatot folytathasson, részt vegyen vagy együttműködjön a baleset okának felderítésében, továbbá hozzáférhessen a balesetben érintett komp, illetve gyorsjáratú komp VDR-jéből nyerhető információhoz.

(2) A kompot, illetve a gyorsjáratú kompot üzemeltető vállalkozás, az (1) bekezdés b) pontjában megjelölt hozzájárulási nyilatkozatát a hajózási tevékenység végzésére jogosító engedély iránti kérelméhez mellékelten, a hajózási hatósághoz nyújtja be.

⁴ Lásd a hajózásbiztonsági ellenőri munkakörre vonatkozó szakmai feltételekről és az ellenőrök azonosító okmányáról szóló 10/2001. (III. 2.) KöViM rendeletet.

⁵ Lásd a tengeri személyhajókra vonatkozó biztonsági követelményekről szóló 12/2002. (II. 7.) KöViM rendeletet.

⁶ Lásd a SOLAS 1974/1978 mellékletét.

Új útvonalon történő szolgáltatásra vonatkozó rendelkezések

5. §

(1) A komp, illetve a gyorsjáratú komp új fogadó államot érintő, más útvonalon indítandó menetrend szerinti szolgáltatásra történő átirányítása esetén, a vállalkozás az új fogadó állam hatóságánál kérelmezi a komp, illetve a gyorsjáratú komp szemlét és vizsgálatát.

(2) Ha a vállalkozás új körzetben indít szolgáltatást, és a fogadó állam, illetve államok hatósága a vállalkozás kérelmére adott előzetes tájékoztatásában a vállalkozás szolgáltatása által érintett új körzet útvonaljellemzőit a korábbi körzet útvonaljellemzőihez hasonlónak minősítve mentesíti a fogadó állam, illetve államok hatósága által tartandó szemlétől, a hajózási hatóság a mentesítést elfogadja.

Az időszakos szemle és más szemlék, értesítés

6. §

(1) A hajózási hatóság a kompon, illetve gyorsjáratú kompon

a) 12 havonta egyszer a 3. számú mellékletben meghatározott követelmények szerinti szemlét tart;

b) a menetrend szerinti üzem idején szemlét tart, amelynek célja az 1., 3. és 4. számú mellékletben meghatározott szempontok alapján annak megállapítása, hogy a komp, illetve a gyorsjáratú komp folyamatosan megfelel a biztonságos üzemeltetésre vonatkozó követelményeknek;

c) szemlét folytat le, valahányszor a kompon, illetve gyorsjáratú kompon jelentős javítást, átalakítást vagy módosítást hajtanak végre, valamint ha tulajdonosa, lobogója, illetve osztályba sorolása megváltozik, kivéve, ha a (2) bekezdésben meghatározottak szerint a hajózási hatóság a szemle alól mentesíti.

(2) Tulajdonosváltás, vagy a lobogó megváltozása, vagy más osztályba sorolás esetén a hajózási hatóság a korábban elvégzett vizsgálatok figyelembevételével — amennyiben a változás vagy más osztályba történő átsorolás a gyorsjáratú komp biztonságos üzemeltetését nem érinti — a kompot, illetve gyorsjáratú kompot mentesítheti az (1) bekezdés c) pontjában előírt szemle kötelezettsége alól.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott szemlét a hajózási hatóság a vállalkozás kérelme alapján folytatja le. Ha a szemle során a hajózási hatóság olyan, a 8. §-ban meghatározottak szerinti lényeges hiányosságot állapít meg, amelynek következtében a komp üzemeltetését meg kell tiltania, a szemle költségét a vállalkozás viseli.

(4) A vállalkozás az elvégzett szemle és vizsgálat eredményéről írásbeli tájékoztatást kap.

(5) Az (1) bekezdésben meghatározott szemle eredményes lefolytatása nem érinti a külön jogszabályban⁷ a személyhajókra előírt szemle kötelezettséget.

7. §

A vállalkozásnak a kompot, illetve gyorsjáratú kompot a fogadó állam hatósága által tartandó szemlére is ki kell állítania.

Az üzemeltetés megtiltása, szankciók

8. §

(1) A hajózási hatóság megtiltja a komp, illetve a gyorsjáratú komp menetrend szerinti üzemeltetését, amennyiben megállapítja, hogy:

a) az nem felel meg a 3. és a 4. §-ban meghatározott követelményeknek;

b) a szemle során megállapított hiányosságok az életbiztonságra, a kompra, illetve a gyorsjáratú kompra, annak személyzetére és utasaira közvetlen veszélyt jelentenek;

c) a 2. számú mellékletben megjelölt jogszabályok rendelkezéseit olyan mértékben sértették meg, hogy az az életbiztonságra, a kompra vagy a gyorsjáratú kompra, annak személyzetére és utasaira közvetlen veszélyt jelent;

d) a vállalkozás a 3. és a 6. §-ban előírt szemle kötelezettségének nem tett eleget.

(2) Abban az esetben, ha a menetrend szerinti szolgáltatásban üzemeltetett kompon, illetve a gyorsjáratú kompon a hajózási hatóság a hajó és személyzete, valamint utasainak közvetlen biztonságát nem veszélyeztető hiányosságot állapít meg, a vállalkozást határidő tűzésével vagy azonnal a hiányosságok kiküszöbölésére szólítja fel. A hiányosságok kiküszöbölését követően a hajózási hatóságnak ellenőriznie kell, hogy a hiányosságok kiküszöbölése teljes mértékben megtörtént. Ellenkező esetben a hajó üzemeltetését meg kell tiltani.

(3) Amennyiben valamelyik fogadó állam tiltja meg a komp, illetve gyorsjáratú komp üzemeltetését, a vállalkozás a fogadó államtól kapott, indoklással kiegészített, írásbeli határozatot a hajózási hatósághoz haladéktalanul eljuttatja.

⁷ Lásd a 2001. évi XI. törvénnyel kihirdetett „Életbiztonság a tengeren” tárgyú nemzetközi egyezmény és az ahhoz csatolt 1978. évi Jegyzőkönyv (SOLAS 1974/1978.) mellékletének kihirdetéséről szóló 35/2001. (X. 12.) KöViM rendelet melléklete I. fejezet B. rész 7. szabályát.

Az első és az időszakos szemlékkel kapcsolatos eljárás

9. §

(1) A hajózási hatóság a Gyorsjáratú Vízijárművek Szabályzatának 1.9.3. szabályában meghatározott módon be kell vonja a fogadó állam, illetve a fogadó államok hatóságát a gyorsjáratú személyhajó biztonsági bizonyítványának kiállítására irányuló eljárásba.

(2) A hajózási hatóság részt vesz a szemlén, ha a fogadó állam hatósága az általa különleges szemle alá vont kompot, illetve a gyorsjáratú kompot üzemeltető vállalkozás kérelmére az első és az időszakos különleges szemlében történő részvételre meghívja.

Balesetek kivizsgálása

10. §

(1) A hajózási hatóság a ténylegesen érintett fogadó államok hatóságával megállapodik arról, hogy halálos áldozattal járó tengeri baleset és halált nem okozó baleset vizsgálatában a hajózási hatóság részt vesz, együttműködik, illetve a Tengeri Balesetek Kivizsgálásának Szabályzata rendelkezésével összhangban önálló vizsgálatot folytat le.

(2) Az e §-ban alkalmazott „ténylegesen érintett állam”, a „vizsgálatot vezető állam” és „a tengeri baleset” kifejezések jelentése megegyezik a Tengeri Balesetek Kivizsgálásának Szabályzatában foglaltakkal.⁸

(3) A hajózási hatóság az (1) bekezdésben megjelölt megállapodását, valamint a baleset vizsgálatában való részvételét, együttműködését, illetve önálló vizsgálatát annak figyelembevételével fogantatosítja, hogy tengeri baleset esetén, a vizsgálati eljárást annak az államnak kell megindítania, amelynek felségvizein a baleset történt, illetve területi vízen kívül történt baleset esetén a hajó által utoljára érintett kikötő szerint illetékes államnak. Ezen állam hatósága felelős a vizsgálatért és a ténylegesen érintett államokkal való koordinációért egészen addig, amíg az érintettek közösen meg nem egyeznek abban, hogy melyikük a vizsgálatot vezető állam.

(4) A hajózási hatóság a baleset vizsgálatában való részvételkor, együttműködésekor, illetve az önálló vizsgálat folytatása során gondoskodik arról, hogy a vizsgálat a leghatékonyabb módon, és a Tengeri Balesetek Kivizsgálásának Szabályzatával összhangban, a lehető legrövidebb időn belül eredményesen lezárulhasson.

(5) A vizsgálatról készített jelentést a Tengeri Balesetek Kivizsgálásának Szabályzata 12.3. pontja szerint, a Közlekedési Értesítőben közzé kell tenni.

Egyéb intézkedések

11. §

(1) A hajózási hatóság a mentesítési bizonyítványt kiállító állam hatóságának felkérése alapján azzal együttműködik annak érdekében, hogy a mentességek helytállóságával kapcsolatos nézeteltérések az első különleges szemlét megelőzően rendeződjenek, és a fogadó állam hatósága által kiállított mentesítési bizonyítványt elfogadja.

(2) A menetrend szerinti szolgáltatásban a kompot, illetve a gyorsjáratú kompot üzemeltető vállalkozás köteles a hajófedélzeti vészhelyzetek esetére szóló, és az A.852(20) IMO közgyűlési határozatával összhangban lévő, integrált intézkedési tervet készíteni és alkalmazni. A vállalkozásnak az integrált intézkedési tervet a fogadó állam hatóságával együttműködve kell elkészítenie. A hajózási hatóság ellenőrzi, hogy a vállalkozás az intézkedési tervet elkészítette-e.

(3) A hajózási hatóság a fogadó állam hatóságát a Gyorsjáratú Vízijárművek Szabályzatának 1.9.3. bekezdésének rendelkezéseivel összhangban teljeskörűen bevonja a gyorsjáratú kompi biztonsági bizonyítványának kiállítására irányuló eljárásba. A hajózási hatóság a fogadó állam, illetve államok hatóságával együttműködve gondoskodik arról, hogy a helyi körülmények által megkívánt, az emberélet, a természetes erőforrások és a tengerparti tevékenységek védelméhez szükséges üzemeltetési korlátozásokat megállapítsák és betartsák, továbbá intézkedéseket hoz e korlátozások érvényesítése érdekében.

Együttműködés

12. §

A hajózási hatóság a fogadó állam, illetve államok hatóságától tájékoztatást kérhet a Közösségek kikötőjét érintő és a rendelet hatálya alá tartozó menetrend szerinti szolgáltatásban magyar lobogó alatt közlekedő komppal, illetve gyorsjáratú komppal nyújtott szolgáltatással kapcsolatban a rendeletben meghatározott követelmények teljesítésére vonatkozóan.

⁸ Lásd SOLAS 1974/1978 melléklete I. fejezet C. rész.

Záró rendelkezések

13. §

Ez a rendelet 2004. január 1. napján lép hatályba.

14. §

Ez a rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Községek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban — a rendelet 1. és 3. §-ában hivatkozott nemzetközi egyezményeket, illetve szabályzatokat kihirdető külön jogszabályokkal együtt — a Tanácsnak a menetrend szerinti ro-ro komphajók és gyorsjáratú személyszállító hajók biztonságos üzemeltetésének kötelező vizsgálati rendszeréről szóló 1999/35/EK irányelvvel összeegyeztethető szabályozást tartalmaz.

Dr. Csillag István s. k.,
gazdasági és közlekedési miniszter

1. számú melléklet

a 16/2002. (IX. 25.) GKM rendelethez

A hajózási vállalkozások külön kötelezettségei

A vállalkozásoknak biztosítaniuk kell, hogy:

1. a hajó parancsnoka kellő ismeretekkel rendelkezzen a hajózást támogató parti telepítésű navigációs és információs rendszerekről, amelyek a hajó biztonságos irányításában segítik, továbbá arról, hogy a fogadó államok által létrehozott navigációs és információs rendszereket a parancsnok használja;

2. érvényesüljenek a Szervezet által kiadott, az utasok biztonságára vonatkozó irányelvről szóló 699. számú MSC körlevél (2), (3), (4), (5) és (6) bekezdéseinek rendelkezései;

3. a hajó fedélzetén, jól megközelíthető helyeken a munkarendet ismertető tájékoztató tábla kerüljön elhelyezésre, amely tartalmazza:

- a) a tengeri és kikötői szolgálati munkavégzés rendjét, és
- b) az őrszolgálati személyzet esetében engedélyezett napi maximális munkaóraszámot és minimális pihenőóraszámot;

4. a biztonságos hajózás és üzemeltetés érdekében, különösen kedvezőtlen időjárási és körülmények között, a parancsnokot, szakmai megítélése szerint szükséges döntéseinek meghozatalában ne korlátozzák;

5. a parancsnok vezessen naplót a hajózás biztonságát érintő műveletekről és a hajózási eseményekről;

6. a hajó külháján lévő rakodó- és más nyílások nyílászáróit, illetve a nyílászáró környezetében lévő héjazati lemezeket ért sérülésekről, valamint a nyílászáró záró és biztosító szerkezetének hiányosságait a parancsnok haladéktalanul jelentse mind a hajózási hatóságnak, mind pedig a fogadó állam hatóságának, és a hiányosságoknak a hatóság által jóváhagyott állapot szerinti mielőbbi kiküszöbölése megtörténjen;

7. a hajó útjának megkezdése előtt álljon rendelkezésre naprakész útiterv. Az útiterv elkészítésekor a Szervezet vonatkozó irányelvét figyelembe kell venni;

8. az utasokat tájékoztassák az időskorúak és mozgás-sérültek számára biztosított szolgáltatásokról, és az erről szóló tájékoztatás a gyengén látók számára megfelelő formában is kerüljön közreadásra.

2. számú melléklet

a 16/2002. (IX. 25.) GKM rendelethez

**A 8. § (1) bekezdésének c) pontjában
megjelölt, egyes, a rendelettel összefüggő
jogszabályok jegyzéke**

— 13/2002. (II. 18.) KöViM rendelet a kikötőkbe érkező és azokat elhagyó, parti tengeren áthaladó és veszélyes és szennyező árut szállító tengeri hajókkal szemben támasztott egyes követelményekről;

— 119/1997. (VII. 15.) Korm. rendelet a tengerészek képzéséről, képesítéséről és az őrszolgálat ellátásáról szóló 1978/1995. évi nemzetközi egyezmény kihirdetéséről;

— 35/2001. (X. 12.) KöViM rendelet a 2001. évi XI. törvénnyel kihirdetett „Életbiztonság a tengeren” tárgyú nemzetközi egyezmény és az ahhoz csatolt 1978. évi Jegyzőkönyv (SOLAS 1974/1978.) mellékletének kihirdetéséről (IX. fejezet „Vállalati igazgatás a hajók biztonságos üzemeltetéséhez”).

3. számú melléklet

a 16/2002. (IX. 25.) GKM rendelethez

A szemlére vonatkozó eljárási szabályok

1. A szemle célja annak biztosítása, hogy a hajószerkezetre, a térfelosztásra és stabilitásra, a gépekre és az elektromos berendezésekre, a rakományelhelyezésre, a tűz elleni védelemre, a szállítható személyek számát illetően,

az életmentő felszerelésekre és a veszélyes áruk szállítására, a rádiótávközlésre és navigációra vonatkozó követelmények teljesüljenek, és e célból a szemle terjedjen ki:

- a vészüzemi áramfejlesztő generátor indítására,
- a vészüzemi világítás ellenőrzésére,
- a rádió hírközlési rendszer vészüzemi áramforrásának ellenőrzésére,
- a hangosító rendszer tesztelésére,
- a tűzoltógyakorlatra, beleértve a tűzoltó felszerelés használatának ellenőrzésére,
- a vészüzemi tűzoltószivattyú működtetésére a tűzoltó fővezetékre csatlakoztatott két tűzoltófecskendővel,
- a kazánok, a fő- és a segédgépek üzemanyag-ellátó rendszerének, továbbá a szellőztető ventilátorok vészleállító távvezérlőjének tesztelésére,
- a tűzvédelmi huzatmentesítő fojtócsappantyúk zárását működtető helyi és távvezérlő rendszer tesztelésére,
- a tűzjelző- és riasztóberendezés tesztelésére,
- a tűzálló ajtók megfelelő záródásának tesztelésére,
- a fenékarok szivattyúk működtetésére,
- a vízmentes válaszfalak nyílászáróinak zárására, a zárás helyi és távvezérlő rendszerének ellenőrzésére,
- annak ellenőrzésére, hogy a személyzet felelős tagjait kellően felkészítették a vészhelyzeti kárelhárításra,
- legalább egy mentő vízijármű és egy mentőcsónak vízre eresztésére, meghajtó- és kormányművek működőképességének ellenőrzésére, vízből történő kiemelésükre és fedélzeti tárolóhelyükre történő visszahelyezésre,
- a mentőcsónakok és mentő vízijárművek leltár szerinti felszerelésének ellenőrzésére,
- a komp, illetve gyorsjáratú komp főüzemi kormányberendezése és vészüzemi kormányberendezése működőképességének ellenőrzésére.

2. A szemle kiterjed a fedélzeti karbantartó munkálatok tervének ellenőrzésére.

3. A szemle során ellenőrizni kell a személyzet tagjainak jártasságát a biztonsági eljárások, a vészhelyzeti eljárások, a karbantartás, a fedélzeti rutinfeladatok, az utasbiztonság, a parancsnoki híd eljárásai, valamint a rakomány-nyal és a járművekkel kapcsolatos műveletek terén. Ellenőrizni kell, hogy a hajónaplóba tett bejegyzéssel összhangban a személyzet alkalmas a munkavégzés közös nyelven parancsokat, utasításokat megérteni és válaszolni. Ellenőrizni kell, hogy a személyzet tagjai a felkészítésük során okirattal igazolhatóan részt vettek az alábbi képzésekben:

- személyek csoportjának irányítására vonatkozó ismeretek megszerzését tanúsító képesítő bizonyítvány,
- kapcsolatteremtési ismeretek megszerzését tanúsító képesítő bizonyítvány,
- az utasoknak és különösen vészhelyzetben az idősebb és rokkant személyeknek közvetlenül biztonsági segítséget

nyújtó személyzet feladataival kapcsolatos ismeretek megszerzését tanúsító képesítő bizonyítvány,

- válságkezelési és magatartáskutatási ismeretek megszerzését tanúsító képesítő bizonyítvány.

A vizsgálat kiterjed annak felmérésére is, hogy a szolgálati rend nem okoz-e a megengedhetőnél nagyobb fokú kimerültséget, elsősorban az őrszolgálatot teljesítő személyzet körében.

4. A személyzet tagjainak képesítését tanúsító, harmadik állam által kiállított képesítési bizonyítványok csak akkor ismerhetők el, ha megfelelnek a tengerészek képzéséről, képesítéséről és az őrszolgálat ellátásáról szóló 1978/1995. évi nemzetközi egyezmény⁹ (STCW 1978/1995 Egyezmény) I/10 szabályának.

4. számú melléklet

a 16/2002. (IX. 25.) GKM rendelethez

Útmutató a képesített ellenőr számára a menetrend szerinti átkelés idején történő szemle lefolytatásához

A szemle során az ellenőrnek ellenőriznie kell:

1. a személyek szállításával kapcsolatos feltételeket:
 - a kompon, illetve gyorsjáratú kompon (a továbbiakban: hajó) szállítható jóváhagyott utaslétszám átlépését megakadályozó eljárás rendszerét;
 - az utas-nyilvántartási rendszert szabályszerűen és hatékonyan működtetik;
 - az utasok létszámára vonatkozó információknak a hajó parancsnokához történő eljuttatása és a partraszállás nélkül oda-vissza úton történő átkelésben részt vevő utasok számának nyilvántartása és figyelembevétele.

2. Az áru fuvarozás feltételeit és a hajó stabilitásának biztosítását:

- a hajó merülésének meghatározására szolgáló eszközök megléte és azok használata;
- a hajó túlterhelésének elkerülésére alkalmazott intézkedések és annak biztosítása, hogy a térfelosztási vízvonal ne kerüljön víz alá;
- az előírásoknak megfelelően végzik-e el a terhelés és a stabilitás kiértékelését;
- az árut, járműveket és egyéb rakomány súlyát ellenőrizték, és az így nyert adatokat a hajó terhelésének és stabilitásának meghatározásához felhasználták;

⁹ Lásd a tengerészek képzéséről, képesítéséről és az őrszolgálat ellátásáról szóló 1978/1995. évi nemzetközi egyezmény kihirdetéséről szóló 119/1997. (VII. 15.) Korm. rendeletet.

— a vészhelyzeti integrált intézkedési terv megfelelően kifüggesztve rendelkezésre áll, és a hajó tisztjei ismerik a vészhelyzeti intézkedési tervet és annak egy-egy példányával rendelkeznek.

3. A hajózás biztonságának feltételeit:

— a kikötő elhagyása előtt a hajó a tengerre történő felkészítése és jelentési eljárás alkalmazása, amely a hajó külháján lévő vízmentes és időjárásálló szerkezeti nyílászárók zárt állapotának ellenőrzésére és biztosítására szolgál;

— a kikötő elhagyását megelőzően járműfedélzeti ajtók zárása az orr rakodónylás nyílászárójának zárását követően, az orr, a tat és az oldalsó héjazati nyílászárókra vonatkozó zárási rendelkezések, továbbá annak biztosítása, hogy a vezérlőállási jelzők és a zárt rendszerű tv megfigyelő rendszer a nyílászárók helyzetét a navigációs hídon megjelenítse;

— a vezérlőállási jelzők működésében, illetve a nyílászárók vezérlő kapcsolóinál jelentkező meghibásodások észlelési és jelentési rendszere.

4. A biztonságot szolgáló tájékoztatással kapcsolatos követelmények teljesítését:

— a biztonsági tájékoztatás formája és tartalma és a vészhelyzeti eljárásokra vonatkozó utasítások és tájékoztatók kifüggesztése és hozzáférhetősége a ténylegesen szükséges nyelveken;

— a biztonsági tájékoztató sugárzása az út megkezdését megelőzően, és annak biztosítása, hogy a tájékoztatás a hajón tartózkodó utasok számára fenntartott helyeken — ideértve az utasok számára fenntartott nyílt fedélzeteket — mindenütt jól hallható legyen.

5. A hajónaplóba tett bejegyzéseket:

— a napló vizsgálata, a naplóban az orr, a tat és az oldalsó héjazati nyílászárók és más vízmentes és időjárásálló nyílászárók zárásáról, a vízmentes válaszfalak nyílászáróinak használatával kapcsolatosan végrehajtott gyakorlatokról, valamint a kormányberendezés próbájáról, továbbá más ellenőrzésekről tett bejegyzések pontosságát illetően;

— a hajó merülésének adatairól, a szabadoldal magasságról és a stabilitásról, valamint a személyzet munkanyelvét illetően tett bejegyzések ellenőrzése.

6. Veszélyes áruk szállításával kapcsolatos követelmények teljesítését:

— a hajón veszélyes és szennyező áru szállítása a vonatkozó szabályok szerint történik, különös tekintettel arra, hogy a veszélyes és szennyező áruval nyilatkozat vagy az áru hajón való elhelyezését feltüntetető rakományelhelyezési terv álljon rendelkezésre, az adott fajtájú veszélyes és szennyező áru szállítása engedélyezett-e személyszállító hajón, valamint a küldeménydarabok megfelelően

el vannak-e látva jelöléssel, bárcával, szabályszerűen vannak-e elhelyezve, rögzítve és elkülönítve;

— a veszélyes és szennyező árut szállító járművek jelzéseinek és rögzítésének ellenőrzése;

— veszélyes és szennyező áru szállítása esetén ellenőrizni kell, hogy parti használatra a veszélyes és szennyező áruval nyilatkozat vagy az áru hajón való elhelyezését feltüntetető rakomány elhelyezési terv rendelkezésre álljon;

— ismeri-e a parancsnok a jogszabály¹⁰ rendelkezése szerinti bejelentkezési és jelentésadási kötelezettségére vonatkozó előírásokat, valamint a veszélyes vagy szennyező árut érintő eseménynél a vészhelyzeti eljárásra és elsősegélynyújtásra vonatkozó szabályokat;

— a járműfedélzeteket szellőztető berendezések üzemeltetésének, működő motorú járművek mellett fokozott szellőztetés biztosításának, továbbá a járműfedélzet szellőztetésének üzemállapotáról tájékoztató, a navigációs hídi vezérlőpulton felszerelt tanúsító jelzés működőképességének ellenőrzése.

7. A hajóra rakott gépjárművek rögzítését:

— a gépjárművek rögzítésének ellenőrzése, csoportosan, illetve egyenként rögzítik-e a járműveket, továbbá kellő számú rögzítési pont áll-e rendelkezésre;

— a gépjárművek rossz időjárás esetén történő rögzítésére vonatkozó eljárás meglétének ellenőrzése;

— autóbuszok és motorkerékpárok rögzítési eljárásának ellenőrzése;

— rakományrögzítési kézikönyv meglétének ellenőrzése.

8. A járműfedélzetek biztonságával kapcsolatos intézkedéseket:

— a különleges rendeltetésű és ro-ro szállítmányok elhelyezésére szolgáló terek őrszolgálat útján történő, illetve tv megfigyelő hálózat révén biztosított felügyeleti rendszerének ellenőrzése, amellyel illetéktelen személy belépése, illetve jármű rossz időjárás miatti elszabadulása észlelhető;

— a tűzbiztos ajtók és más bejáratok nyílászárók zárva tartásának, valamint az úton lévő hajó járműfedélzetére történő belépést tiltó feliratok kihelyezésének ellenőrzése.

9. Vízmentes nyílászárók zárásával kapcsolatos követelmények teljesítését:

— a hajó üzemeltetési utasításában a térfelosztási vízmentes válaszfalak vízmentes nyílászáróira vonatkozó eljárás betartásának ellenőrzése;

¹⁰ Lásd a veszélyes vagy szennyező árukat szállító tengeri hajókkal szemben támasztott egyes követelményekről szóló 13/2002. (II. 18.) KöViM rendeletet.

- az előírt gyakorlatok végrehajtásának ellenőrzése;
- a vízmentes nyílászárók navigációs hídi vezérlésének „helyi vezérlés” állásban tartásának ellenőrzése;
- a vízmentes nyílászárók korlátozott látási viszonyok és veszély esetén történő zárva tartásának ellenőrzése;
- a személyzetnek a vízmentes nyílászárók helyes kezelésére és a rendeltetésellenes működtetés veszélyeire történő felkészítésének ellenőrzése.

10. A tűz elleni védelmet szolgáló őrszolgálat rendszerét:

- tűz keletkezésének korai felderítésére hivatott őrszolgálat rendszeresítésének ellenőrzése;
- ellenőrizni kell, hogy az őrszolgálat munkája során a tűzjelző és riasztó berendezéssel el nem látott különleges rendeltetésű tereket is figyelemmel követi, figyelembe véve, hogy e tereket a 8. bekezdés szerinti megfigyelés alatt tartják.

11. Vészhelyzet esetére, az utasokkal való kapcsolattartásra meglévő feltételeket:

- ellenőrizni kell, hogy vészhelyzet esetén a személyzeti jegyzékkel összhangban a személyzetnek kellő számú tagja áll-e rendelkezésre az utasok segítségére, a személyzetnek ezen tagjai könnyen azonosíthatók-e (felismerhetőek-e), és vészhelyzet esetén az utasokkal való párbeszédben az alábbi követelmények szerint meg tudják-e értetni magukat:

- a) a hajó által bejárt útvonalon szállított utasok nemzetisége szerinti nyelv, illetve nyelvek ismerete,
- b) az alapszintű angol szókinccset alkalmazó utasítások használata kellő eszköz lehet-e a segítséget igénylő utasnak történő segítségnyújtás során, függetlenül attól, hogy az utas és a személyzet adott tagja azonos nemzetiségű-e,
- c) vészhelyzet esetén szemléltetéssel, kézjelekkel vagy a kifüggesztett tájékoztatókra történő figyelemfelhívással való közlés használata, amellyel a gyülekezőhelyekre, túlélési eszközökhöz, illetve a menekülési útvonalak irányába segíthető az utas, amennyiben a verbális kommunikáció nem használható,
- d) az utasok anyanyelvén rendelkezésre bocsátott teljes körű tájékoztatás mértéke,
- e) a nyelvek, amelyeken vészhelyzetben vagy gyakorlat esetén az utasok és az utasok hatékony segítése érdekében a személyzet számára kellő tájékoztatást tartalmazó bejelentés tehető.

12. A személyzet által a munkavégzés során használt közös nyelv követelményének teljesülését:

- ellenőrizni kell, hogy a hajón a személyzet feladatainak biztonságos ellátása érdekében a munkavégzés során használt közös nyelv megállapításra került, és a munkavégzés során használatos közös nyelvet a hajónaplóba bejegyezték.

13. A biztonsági felszereléseket:

- a hajó túlélési és a tűzoltó felszerelésének, ideértve a tűzálló ajtókat és a tűz elleni védelem rendszerének más elemeit is, karbantartásának ellenőrzése;
- a tűzoltási terv kifüggesztésének, illetve az ezzel egyenértékű útmutatást tartalmazó kézikönyveknek a hajó tisztjei számára történő rendelkezésre bocsátásának ellenőrzése;
- ellenőrizni kell a mentőmellények elhelyezését és azt, hogy a gyermekek számára rendszeresített mentőmellényeket kellően megkülönböztetett tárolókban helyezték el; továbbá
- a járműveknek a járműfedélzetre történő betárolása során a tűzoltó felszerelés használhatóságát, valamint a távvezérelt vészlezárók működtethetőségét biztosítani kell.

14. Navigációs és rádió hírközlési felszerelést:

- a navigációs és rádió hírközlési felszerelésnek, ideértve a vészhelyzeti helyzetjelző rádió jeladót (EPIRB), működőképességnek kell lennie.

15. Vészüzemi világítás:

- a vészüzemi világítás az előírás szerinti kivitelben került felszerelésre, és a meghibásodásairól feljegyzést vezetnek.

16. A menekülési utak meglétét és megfelelőségüket:

- ellenőrizni kell, hogy a menekülési utak jelzése az előírások szerinti, megvilágításuk mind a főüzemi, mind a vészüzemi áramforrásról biztosított;
- a menekülési utakon való közlekedést nem akadályozhatják járművek, amennyiben a menekülési út járműfedélzeten vezet;
- a kijáratokat, különösen a vámmentes árusítóhelyek helyiségének gyakran az áruk tömegével szűkített kijáratát, akadálymentesen használható állapotban kell tartani.

17. Az üzemeltetési kézikönyv meglétét:

- ellenőrizni kell, hogy a hajó parancsnoka és tisztjei rendelkeznek az üzemeltetési kézikönyv egy-egy példányával, és a személyzet számára is kellő számú üzemeltetési kézikönyvet biztosítottak. Ellenőrizni kell azt is, hogy a hajó tengerre való felkészítésével és egyéb műveletekkel kapcsolatos teendők ellenőrző jegyzéke kellő számú példányban rendelkezésre álljon.

18. Gépház tisztaságát:

- a gépházat, a folyamatban lévő karbantartási műveletek által megengedett mértékig tisztán tartják.

19. A hulladékok kezelését:

- a hulladék kezelésére és eltávolítására alkalmazott intézkedések kielégítőek.

20. A terv szerinti karbantartás végrehajtását:

- vállalkozásnak karbantartási tervvel kell rendelkeznie, amely a biztonsággal kapcsolatos feladatokra,

ideértve a héjazati nyílászárók, a géptéri berendezések és a hajó biztonsági felszereléseinek karbantartására terjed ki;

— a tervet úgy kell elkészíteni, hogy a biztonsági szint folyamatos fenntartása érdekében a hajó berendezéseinek és felszerelésének időszakonkénti rendszeres ellenőrzését írja elő;

— a parancsnok és a vállalkozás vezetésének tájékoztatását szolgáló, az egyes meghibásodások naplózását biztosító eljárási szabályokat kell alkalmazni, amelyek a meghibásodás meghatározott időn belül történő kiküszöbölését és a hiba kijavításának naplóban történő rögzítését is előírják;

— az orr rakodónyílás külső és belső nyílászárója működésének rendszeres ellenőrzése terjedjen ki a nyílászárók jelzőberendezésére, felügyeleti megfigyelő rendszerére, a külső és a belső nyílászáró közötti vízelvezető rendszerére, különösen záró mechanikájára és annak hidraulikai elemeire.

21. Az úton lévő hajón érvényesítendő rendszabályok betartását:

— az úton lévő hajón el kell kerülni az utasok csoportosulásának lehetőségét, biztosítani kell az utasok ülőhelyen, csomagjaiknak tárolóhelyen történő elhelyezését, továbbá a közlekedési utakat, lépcsőket, kijáratokat és vészkijáratokat akadálymentesen használható állapotban kell tartani;

— ellenőrizni kell, hogy a hajó indulását megelőzően az utasok elhagyják a járműfedélzetet és csak a hajó kikötését közvetlenül megelőzően térhessenek oda vissza.

5. számú melléklet

a 16/2002. (IX. 25.) GKM rendelethez

Az ellenőr képesítésére és függetlenségére vonatkozó követelmények

1. A képesített ellenőr a hajózási hatóság felhatalmazásával, illetve kijelölt szervezet ellenőre a kijelölési okirat alapján a kijelölt szervezettől kapott felhatalmazás birtokában végzi a 6. §-ban meghatározott szemlét.

2. A képesített ellenőrnek:

— legalább egy évnyi szolgálatot kell teljesítenie lobogó szerinti állam vizsgálatokkal és képesítéssel foglalkozó felügyelőjeként, összhangban az 1974/1978 SOLAS Egyezményel; és

— az *a)*, *b)* és *c)* pontokban meghatározott követelmények egyikének is meg kell felelnie:

a) rendelkeznie kell parancsnoki beosztás ellátásához szükséges jártasságra vonatkozó képesítő bizonyítvánnyal, amely az adott személyt jogosítja 1600 GT vagy annál nagyobb hajó parancsnokaként való szolgálatra (lásd az STCW II/2 szabályát), vagy

b) rendelkeznie kell gépüzemvezetői beosztás ellátásához szükséges képesítő bizonyítvánnyal, amely az adott személyt jogosítja legalább 3000 kW főgépteljesítményű hajó gépüzemvezetőjeként való szolgálatra (lásd az STCW III/2 szabályát), vagy

c) rendelkeznie kell hajótervezői, gépészmérnöki vagy a tengeri hajózási területekkel foglalkozó mérnöki oklevéllel és az oklevéllel szerzett jogosultságának megfelelő szakterületen szerzett legalább ötévi szakmai gyakorlattal;

— az *a)* és *b)* pontok szerinti képesített ellenőrnek legalább öt évet kell teljesítenie tengeri fedélzeti vagy géptiszti szolgálatban, fedélzeti, illetve géptéri feladatkörrel; vagy

— rendelkeznie kell tengeri hajózáshoz kapcsolódó egyetemi vagy főiskolai diplomával és hajózási biztonsági ellenőrképző programban szerzett képzéssel és minősítéssel és legalább két évnyi, a hajózási hatóságnál lobogó szerinti állam vizsgálatával és képesítéssel foglalkozó felügyelőjeként teljesített szolgálattal, összhangban az 1974/1978 SOLAS Egyezményel.

3. A képesített ellenőrnek szóban és írásban kellő kifejezőkészséggel kell rendelkeznie a tengerészetben általánosan használatos nyelven.

4. A képesített ellenőrnek megfelelő, alapos ismeretekkel kell rendelkeznie az 1974/1978 SOLAS Egyezményről és annak mellékletéről, a hazai területi vizeken külföldi állam lobogója alatt közlekedő tengeri hajók hajózási biztonsági ellenőrzése rendjéről szóló 57/2002. (III. 29.) Korm. rendeletről és az ebben a rendeletben leírt eljárásokról.

5. Szemlét végző képesített ellenőrnek nem lehet kereskedelmi érdekeltsége az érintett vállalkozásban, sem fogadó állam területén lévő kikötőt érintő szolgáltatást működtető más vállalkozásnál, sem az ellenőrzött kompon, illetve gyorsjáratú kompon, továbbá a képesített ellenőr nem lehet alkalmazott, és nem vállalhat munkát olyan nem kormányzati szervezetnél, amely jogszabályban előírt szemlét vagy osztályozó szemlét végez, illetve bizonyítványt ad ki kompra vagy gyorsjáratú kompra.

6. Az ebben a mellékletben meghatározott követelményeknek meg nem felelő ellenőr folytathatja ellenőri tevékenységét, amennyiben a hazai területi vizeken külföldi állam lobogója alatt közlekedő tengeri hajók hajózási biztonsági ellenőrzése rendjéről szóló 57/2002. (III. 29.) Korm. rendelet hatálybalépésének időpontjában, hajózási biztonsági ellenőrként a hajózási hatóság alkalmazásában állt.

**A pénzügyminiszter
28/2002. (IX. 25.) PM
rendelete**

**a Vámtarifa Magyarázatról szóló
23/1990. (XII. 3.) PM rendelet módosításáról szóló
20/2002. (V. 25.) PM rendelet, valamint a Vámtarifa
Magyarázatról szóló 23/1990. (XII. 3.) PM rendelet
módosításáról szóló 25/2002. (VII. 12.) PM rendelet
módosításáról**

A vámtarifáról szóló 1995. évi CI. törvény 23. §-ában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

A Vámtarifa Magyarázatról szóló 23/1990. (XII. 3.) PM rendeletet módosító 20/2002. (V. 25.) PM rendelet 2. §-a a következő rendelkezéssel egészül ki:

„(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 10. napon lép hatályba, rendelkezéseit a (2) bekezdésben foglaltak kivételével az ezt követően végrehajtott vámkezeléseknél kell alkalmazni.

(2) A gépjárművekkel kapcsolatos (87. Árucsoport) rendelkezéseit a 2002. május 26. előtt a gyártótól érvényes rendeléssel igazoltan megrendelt gépkocsik esetében csak a 2002. év november 1-jét követő belföldi forgalom számára történő vámkezeléseknél kell alkalmazni.”

2. §

A Vámtarifa Magyarázatról szóló 23/1990. (XII. 3.) PM rendeletet módosító 25/2002. (VII. 12.) PM rendelet 3. §-a a következő rendelkezéssel egészül ki:

„(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 10. napon lép hatályba, rendelkezéseit a (2) bekezdésben foglaltak kivételével az ezt követően végrehajtott vámkezeléseknél kell alkalmazni.

(2) A gépjárművekkel kapcsolatos (87. Árucsoport) rendelkezéseit a 2002. július 13. előtt a gyártótól érvényes rendeléssel igazoltan megrendelt gépkocsik esetében csak a 2002. november 1-jét követő belföldi forgalom számára történő vámkezeléseknél kell alkalmazni.”

3. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 3. napon lép hatályba, rendelkezéseit az 1. §-ban foglaltakra vonatkozóan 2002. május 26-át, a 2. §-ban foglaltakra vonatkozóan 2002. július 13-át követő belföldi forgalom számára történő vámkezeléseknél kell alkalmazni.

Dr. László Csaba s. k.,
pénzügyminiszter

III. rész HATÁROZATOK

**Az Alkotmánybíróság
határozatai**

**Az Alkotmánybíróság
38/2002. (IX. 25.) AB
határozata**

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a csődeljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 30. §-a alkotmányellenes, ezért azt megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Az indítványozó a csődeljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 30. §-a alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kezdeményezte.

Álláspontja szerint az Alkotmány 57. § (5) bekezdésében foglalt jogorvoslati jog gyakorlásának feltételét, a fellegbezárással megtagadható döntés megismerhetőségét korlátozza a Cstv. 30. §-ának a zálogjoggal kapcsolatos törvényi szabályozás módosításáról szóló 2000. évi CXXXVII. törvény 4. § (3) bekezdésével megállapított szövege azzal, hogy azokban a felszámolási eljárásokban, amelyekben a nyilvántartásba vett hitelezők száma az ötszázat meghaladja, és a bíróság határozatát valamennyi hitelező részére kézbesíteni kell, a határozatot a bíróság hirdetmény útján kézbesíti. Ennek eredményeként „a hitelezők a bíróság által hozott végzésről és annak mellékleteiről gyakorlatilag nem szerezhetnek tudomást, mert nem várható el tőlük, hogy a megyei (fővárosi) bíróság hirdető-

tábláját, a Cégekötlyönt és a Cstv.-ben meg sem jelölt országos napilapot — tehát valamennyi országos napilapot — folyamatosan tanulmányozzák. ... [A]nnál inkább súlyos sérelmet jelent a hitelezők részére, mert azok a felszámolóhoz bejelentett követeléseik nyilvántartásba vétele érdekében kötelesek nyilvántartásba vételi díjat fizetni”.

Az indítványozó a Cstv. 30. §-át alkotmányellenesnek ítéli amiatt is, mert az ismert és nyilvántartásba vett hitelezők számára történő hirdetményi kézbesítés a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvényben (a továbbiakban: Pp.) szabályozott hirdetményi kézbesítés alkalmazásához előírt egyik feltételnek sem tesz eleget.

II.

1. Az Alkotmány vonatkozó rendelkezése:

„57. § (5) A Magyar Köztársaságban a törvényben meghatározottak szerint mindenki jogorvoslással élhet az olyan bírósági, közigazgatási és más hatósági döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti. A jogorvoslati jogot — a jogviták ésszerű időn belüli elbírálásának érdekében, azzal arányosan — a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott törvény korlátozhatja.”

2. A Cstv. indítvánnyal támadott rendelkezése:

„30. § (1) Azokban a felszámolási eljárásokban, amelyekben a felszámoló által nyilvántartásba vett hitelezők száma az 500-at meghaladja, és a törvény rendelkezései szerint a bíróság határozatát valamennyi hitelező részére kézbesíteni kell, a bíróság határozatainak kézbesítése során e § rendelkezései szerint kell eljárni.

(2) A bíróság által hozott végzést és annak mellékleteit (a továbbiakban: végzés) a bíróságon és valamennyi megyei (fővárosi) bíróságon ki kell függeszteni. A végzést a bíróság hirdetőtábláján való kifüggesztéstől számított 30. napon kell kézbesítettnek tekinteni. A kifüggesztéssel egyidejűleg kell megküldeni a többi megyei (fővárosi) bíróságnak is a végzést, amelyet az köteles a kézhezvételt követően haladéktalanul kifüggeszteni. A bíróság végzésének tartalmaznia kell azt is, hogy a bíróság mely napot tekinti a kézbesítés napjának és a fellebbezési határidő utolsó napjának. A végzésben tájékoztatást kell adni a hitelezők részére a (4) bekezdésben foglalt észrevételezési jogokról is.

(3) A bíróság a Cégekötlyönben és legalább egy országos napilapban közleményt tesz közzé, melyben felhívja a hitelezők figyelmét arra, hogy hol tekinthetik meg a bíróság végzését.

(4) A végzés ellen benyújtott fellebbezést a bíróság a fellebbezési határidő lejártát követő 15 nap elteltével terjesztheti csak fel a másodfokú bíróságra. Ezen időtartam alatt a nem fellebbező hitelezők a fellebbezést a bíróságnál megtekinthetik, és arra észrevételeket tehetnek.”

III.

Az indítvány megalapozott.

1. Az Alkotmánybíróság több határozatában foglalkozott az Alkotmány 57. § (5) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jog értelmezésével. Legfontosabb ismérveit a következőkben összegezte:

A jogorvoslathoz való jog olyan alkotmányos alapjog, amely mindenkit megillet, akinek jogát vagy jogos érdekét a bírói, államigazgatási vagy más hatósági döntés érinti. A jogorvoslathoz való jog tárgyát tekintve a bírói, illetőleg a hatósági döntésekre terjed ki. A jogorvoslathoz való jog tartalma az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez vagy a magasabb fórumhoz fordulás lehetősége. A jogorvoslathoz való jog „a törvényben meghatározottak szerint” gyakorolható, ezért az egyes eljárásokban megengedett az eltérő szabályozás. A jogorvoslathoz való jogot kizárólag a jogviták ésszerű időn belüli elbírálásának érdekében és azzal arányosan korlátozhatja a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott törvény [5/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992. 27., 31.; 1437/B/1990. AB határozat, ABH 1992. 453., 454.; 513/B/1994. AB határozat, ABH 1994. 731., 733—734.; 22/1995. (III. 31.) AB határozat, ABH 1995. 108., 109—110.; 23/1998. (VI. 9.) AB határozat, ABH 182., 186.; 24/1999. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1999. 237., 243—246.; 29/1999. (X. 6.) AB határozat, ABH 1999. 294., 297—298.].

2. A jogorvoslathoz való joggal összefüggésben az indítvány alapján az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy a Cstv. támadott rendelkezése biztosítja-e a jogorvoslati jog érvényesülésének feltételeit.

2.1. A felszámolási eljárás megyei (fővárosi) bíróság hatáskörébe tartozó nemperes eljárás, melyben az egyik fél a hitelező [Cstv. 6. § (1) és (4) bekezdése].

A felszámolási eljárásban egyrészt hitelező az, akinek a felszámolás kezdő időpontjáig az adóssal szemben végrehajtható okiraton alapuló, vagy az adós által nem vitatott, vagy elismert, lejárt pénz- vagy pénzben kifejezett vagyoni követelése van. A hitelezők egy része tehát már a felszámolás megindulásának időpontjában ismert.

A felszámolás kezdő időpontja után pedig az minősül hitelezőnek, akinek az adóssal szemben pénz- vagy pénzben kifejezett vagyoni követelése van, igényét a bíróság felhívására a jogszabályban előírt határidőn belül bejelentette — és a nyilvántartásba vételi díj megfizetése után — a felszámoló nyilvántartásba vette [Cstv. 3. § (1) bekezdés c) pont, 28. § (2) bekezdés f) pont, 37. § (1)—(2) bekezdés, 46. § (7) bekezdés].

A nyilvántartásba vétellel tehát mind a bíróság, mind a felszámoló számára minden hitelező ismertté válik.

A bíróság a felszámolási eljárásban végzéssel dönt — egyebek mellett — az egyezség körébe vonható vagyon mértékéről (Cstv. 42. §); az egyezség jóváhagyásáról, ennek keretében a felszámolási eljárás befejezéséről, a

felszámoló díjazásáról, a költségek viseléséről és az egyezségi megállapodásból kizárt hitelezők követeléseinek kielégítéséről [Cstv. 45. § (1) bekezdés, 60. § (2) bekezdés]; a közbenső mérlegről és a részletes vagyonfelosztási javaslatról [Cstv. 50. § (6) bekezdés]; a felszámolási zárómérleg és a vagyonfelosztási javaslat alapján a költségek viseléséről, a felszámoló díjazásáról, a hitelezők követelésének kielégítéséről és a bankszámlák megszüntetéséről, a felszámolás befejezéséről és az adós megszüntetéséről [Cstv. 60. § (1) bekezdés]; továbbá az egyszerűsített felszámolási eljárásban az adós vagyonának, illetve be nem hajtott követeléseinek a hitelezők közötti felosztásáról, valamint az adós megszüntetéséről [Cstv. 63/A. § (1) bekezdés].

A Cstv. 6. § (2) bekezdése értelmében azokra az eljárási kérdésekre, amelyeket e törvény külön nem szabályoz, a Pp. rendelkezései — a polgári nemperes eljárás sajátosságaiból eredő eltérésekkel — megfelelően irányadóak. A bíróság tehát a Pp. 219. § (1) bekezdés *d*) pontja értelmében a felszámolási eljárásban hozott határozatait kézbesítés útján közli az érdekelt felekkel. Ehhez képest tesz kivételt a Cstv. indítvánnyal támadott 30. §-a, amikor az ötszáznál több hitelező esetén a feleknek hirdetményi kézbesítést ír elő.

Az Alkotmánybíróság áttekintette a hirdetményi kézbesítés más eljárásokban való szabályozását és megállapította, hogy az főszabály szerint akkor alkalmazható, ha a fél tartózkodási helye ismeretlen [például a Pp. 101. § (1) bekezdése; a büntetőeljárásról szóló 1973. évi I. törvény 114. § (3) bekezdése; a cégnyilvántartásról, a cégnyilvánosságról és a bírósági cégeljárásról szóló 1997. évi CXLV. törvény 56. § (1) és 57. § (1) bekezdései; a hagyatéki eljárásról szóló 6/1958. (VII. 4.) IM rendelet 42. § (1) bekezdése]. Ugyancsak helye van a hirdetményi kézbesítésnek, ha a fél tartózkodási helye olyan államban van, amely a kézbesítéshez jogsegélyt nem nyújt, vagy ha a kézbesítés egyéb elháríthatatlan akadályba ütközik, illetőleg ha a kézbesítés megkísérlése már előre is eredménytelennek mutatkozik. Hirdetmény útján kell a kézbesítést teljesíteni az ismeretlen örökösök részére is [Pp. 101. § (1) bekezdése].

Az ismert tartózkodási hellyel rendelkező személyeket (szerveket) egyébként több hatósági, bírósági eljárásban hivatalból kell értesíteni annak az eljárásnak a megindulásáról, a tett intézkedésről, hozott határozatról, amely jogaikat érintheti. Így például az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény szerint a közigazgatási szerv eljárása során mindenki ügyfél — magánszemély, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezet —, amelynek jogát, jogos érdekét vagy feladatkörét az ügy érinti [3. § (1) és (4) bekezdése]. A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény szerint ingóság lefoglalása esetén a zálogjogosultakat (114. §), ingatlan lefoglalása esetén pedig mindazokat értesíteni kell, akiknek az ingatlanra vonatkozólag az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett joguk van [138. § (4) bekezdés, 138/A. §, 140/A. §]. A közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény kimondja, hogy a közjegyző a nemperes eljá-

rás során hozott határozata rendelkező részét megküldi az ún. egyéb érdekeltnek is (172/A. §). A hagyatéki eljárásról szóló 6/1958. (VII. 4.) IM rendelet értelmében a hagyatéki leltározás idejéről és helyéről az ismert érdekeltet [6. § (2) bekezdés], a végrendelet tartalmáról pedig az érdekelteket (38. és 40. §-ok) kell értesíteni.

2.2. A jogorvoslathoz való jog gyakorlásához — egyebek mellett — elengedhetetlenül szükséges, hogy az érintettek értesüljenek a határozatról, amely jogukat vagy jogos érdekeiket érinti, és megismerhessék annak tartalmát. Az Alkotmánybíróság a 24/1999. (VI. 30.) AB határozatában (ABH 1999. 237., 244.) a jogorvoslati határidő elbírálásával kapcsolatban azt is kimondta, hogy annak „alkotmányossága önmagában ... nem ítéltető meg, e tényező mellett más elemeket is figyelembe kell venni, mindenekelőtt a jogorvoslattal megtámadható döntésről való tudomásszerzés garantáltságát”.

Jelen ügyben az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy ez a hivatkozott feltétel, a „tudomásszerzés garantáltsága” a Cstv. 30. §-a alkalmazásakor hiányzik. A Cstv. 30. § (3) bekezdése ugyan kimondja, hogy a „bíróság a Cégek Közönyben és legalább egy országos napilapban közleményt tesz közzé, melyben felhívja a hitelezők figyelmét arra, hogy hol tekinthetik meg a bíróság végzését”, valamint a Pp. 2002. január 1-jén hatályba lépett 102. § (6) és (7) bekezdései értelmében az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala az általa vezetett közhiteles számítógépes nyilvántartásból felvilágosítást ad a hirdetményi kézbesítésről, az Alkotmánybíróság álláspontja szerint azonban ebben az esetben a hirdetményi kézbesítés, különös figyelemmel arra, hogy a felszámolási eljárás két évig [Cstv. 56. § (2) bekezdés] is folyhat, jelentősen megnehezíti — bizonyos esetekben, például a hitelező akadályoztatása esetén el is lehetetleníti — a határozatról való tudomásszerzést és annak megismerhetőségét. A jogorvoslathoz való jog tartalma az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez vagy a magasabb fórumhoz fordulás lehetősége. A Cstv. 30. §-a szerinti hirdetményi kézbesítés a jogorvoslathoz való jog alapvető tartalmát, a fellebbezés lehetőségét nem érinti. A felszámolási eljárásban félként részt vevő hitelezők számára azonban a hirdetményi kézbesítés nem garantálja, hogy a jogorvoslatra rendelkezésre álló határidőn belül értesülnek a jogaikat, igényeiket érdemben érintő bírósági határozatokról és azok tartalmáról, ezáltal jelentősen megnehezíti a jogorvoslathoz való jog gyakorlását. Az Alkotmánybíróság ezért megállapította, hogy bár a Cstv. 30. §-a közvetlenül és formálisan nem érinti a jogorvoslathoz való jogot, viszont közvetetten, tartalmát tekintve korlátozza azt.

3. Az Alkotmány 57. § (5) bekezdése értelmében a „jogorvoslati jogot — a jogviták ésszerű időn belüli elbírálásának érdekében, azzal arányosan — a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott

törvény korlátozhatja”. Az Alkotmánybíróság a továbbiakban azt vizsgálta, hogy a jogorvoslati jog fentiekben megállapított korlátozása megfelel-e a korlátozás alkotmányos követelményének.

Az indítvánnyal támadott rendelkezést a zálogjoggal kapcsolatos törvényi szabályozás módosításáról szóló 2000. évi CXXXVII. törvény 4. § (3) bekezdése iktatta a Cstv.-be. A törvényjavaslat indokolása szerint a módosítás célja, hogy a „felszámolást lefolytató bíróságokra háruló kézbesítési kötelezettségeket enyhíti ezáltal olcsóbbá és gyorsabbá téve az eljárásokat. A hatályos szabályozás ugyanis jelentős adminisztratív terhet ró a bíróságokra és növeli az eljárások időigényét, azáltal, hogy a Cstv. a felszámolási eljárás során több esetben is arra kötelezi a bíróságot, hogy a határozatot minden hitelezőnek kézbesítse. A nagyszámú hitelező részére történő kézbesítés rendkívül költséges és számos esetben formális”.

Az Alkotmány 57. § (5) bekezdése szerint a jogorvoslati jogot korlátozó rendelkezés akkor alkotmányos, ha az egyértelműen a „jogviták ésszerű időn belüli elbírálásának érdekében” történik és „azzal arányos”. A jogalkotói szándékra is figyelemmel az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy a jogorvoslati jognak a Cstv. 30. §-ával való korlátozása ennek a követelménynek nem tesz eleget. A Cstv. által határidőhöz kötött [Cstv. 56. § (2) bekezdés] felszámolási eljárásban az elsősorban a bírósági adminisztráció terheinek, költségeinek csökkentése érdekében alkalmazott hirdetményi kézbesítés és a jogviták ésszerű időn belüli elbírálásának követelménye között közvetlen összefüggés nem állapítható meg, így a jogorvoslati jog korlátozásának nincs alkotmányos indoka. A korlátozás arányosságát az Alkotmánybíróság erre tekintettel már nem vizsgálta.

A fentiekben kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság a jogorvoslati jogot korlátozó Cstv. 30. §-át alkotmányellenesnek nyilvánította és megsemmisítette.

4. Az indítványozó a Cstv. 30. §-a alkotmányellenességének megállapítását arra hivatkozással is kérte, hogy az nem tesz eleget a Pp. 101. §-ában szabályozott hirdetményi kézbesítés alkalmazásához előírt feltételeknek. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az azonos szintű jogszabályok közötti ellentétet akkor vizsgálja, ha ez az ellentét egyben az Alkotmány valamely rendelkezését sérti [35/1991. (VI. 20.) AB határozat, ABH 1991. 175., 176.; 1383/B/1990. AB határozat, ABH 1991. 585., 586.; 45/1997. (IX. 19.) AB határozat, ABH 1997. 311., 315.; 11/1998. (IV. 8.) AB határozat, ABH 1998. 119., 120—121.; 26/B/1997. AB határozat, ABH 2000. 669., 682.; 1/2001. (I. 17.) AB határozat, ABH 2001. 31., 36.; 12/2001. (V. 14.) AB határozat, ABH 2001. 163., 170.; 908/B/2001. AB határozat, ABK 2002. március, 148., 149.].

Mivel az Alkotmánybíróság a Cstv. 30. §-át alkotmányellenesnek minősítette és megsemmisítette, az indítvány

erre vonatkozó részének érdemi vizsgálatát az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatát követve [31/1991. (VI. 5.) AB határozat, ABH 1991. 133., 136.; 27/1993. (IV. 29.) AB határozat, ABH 1993. 444., 451.; 44/1995. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1995. 203., 205.; 4/1996. (II. 23.) AB határozat, ABH 1996. 37., 44.; 61/1997. (XI. 19.) AB határozat, ABH 1997. 361., 364.; 29/2000. (X. 11.) AB határozat, ABH 2000. 193., 200.; 21/2001. (VI. 21.) AB határozat, ABH 2001. 231., 236.] mellőzte.

A határozat közzététele az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-án alapul.

Dr. Németh János s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
előadó alkotmánybíró

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Németh János s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Czucz Ottó
alkotmánybíró helyett

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Strausz János s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky Éva s. k.,
dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 520/B/2001.

Az Alkotmánybíróság 39/2002. (IX. 25.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos megállapítására irányuló indítvány tárgyában — *dr. Harmathy Attila* és *dr. Holló András* alkotmánybírók párhuzamos indokolásával — meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény 40. § (1) és (2) bekezdése, továbbá 41. §-a

alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

Az Alkotmánybíróság a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Az indítványozó — utólagos normakontroll keretében — kérte az Alkotmánybíróságtól a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 40. § (1) és (2) bekezdése, valamint 41. §-a alkotmányellenességének utólagos megállapítását és megsemmisítését. Indoklása szerint a kampánycsendre megállapított rendelkezések indokolatlanul és céltalanul sértik a véleménynyilvánítás alkotmányos alapjogát; korlátozzák a sajtószabadságot, ezért a kampánycsend törvényi léte alkotmányellenes. Az indítványozó a Ve. 40. § (1) és (2) bekezdése, és a 41. § megsemmisítésével összefüggésben, ugyanezen indokok alapján kéri az Országos Választási Bizottságnak (a továbbiakban: OVB) a kampánycsendről szóló 11/1998. (V. 18.) OVB állásfoglalása megsemmisítését is.

Az indítványozó kérelmét az Alkotmány 8. § (1) és (2) bekezdéseire, 61. § (1) és (2) bekezdéseire és 70/A. § (3) bekezdésére, továbbá a sajtóról szóló 1986. évi II. törvény (a továbbiakban: Sajtótv.) 2. § (1) és (3) bekezdéseire, a 4. § (1) bekezdésére és az 5. §-ra, valamint az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Római Egyezmény) 10. cikkére, és az Egyesült Nemzetek Közgyűlése XXI. ülészakán 1966. december 16-án elfogadott, az 1976. évi 8. törvényerejű rendelettel kihirdetett Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (a továbbiakban: Egyezségokmány) 19. cikkére alapította.

Az indoklása szerint „(...) az sem értelmezhető a törvényből, hogy van-e valamilyen alkotmányos oka, indoka annak, hogy kampányt az utolsó napon már ne lehetne folytatni. A kampány során elhangzott adatok (...) közérdekűek (...) a kampány során gyakorlatilag a véleménynyilvánítás, a szólás- és sajtószabadság alkotmányos kritériumai érvényesülnek, amit ez a törvény a kampánycsend törvényi tilalmával álláspontom szerint alkotmányellenesen korlátoz. (...) Mivel a kampánycsend törvényi előírásai és tilalma nem tartalmi tekintetben korlátozza az információk áramlását, hanem időbeli korlátokat szab, ezért az időbeli korlátozásnak nincs semmiféle alkotmányos létjogosultsága.”

Az Alkotmánybíróság az indítványt — álláspontjuk kifejtése érdekében — megküldte az igazságügy-miniszternek és a belügyminiszternek.

II.

1. Az Alkotmány vizsgált rendelkezései:

„8. § (1) A Magyar Köztársaság elismeri az ember sértetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait, ezek tiszteletben tartása és védelme az állam elsőrendű kötelessége.

(2) A Magyar Köztársaságban az alapvető jogokra és kötelességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvető jog lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja.”

„61. § (1) A Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a szabad véleménynyilvánításra, továbbá arra, hogy a közérdekű adatokat megismerje, illetőleg terjessze.

(2) A Magyar Köztársaság elismeri és védi a sajtó szabadságát.”

„70/A. § (3) A Magyar Köztársaság a jogegyenlőség megvalósulását az esélyegyenlőtlenségek kiküszöbölését célzó intézkedésekkel is segíti.”

2. Az Egyezségokmány vizsgált rendelkezései:

„19. cikk

1. Nézetei miatt senki sem zaklatható.

2. Mindenkinek joga van a szabad véleménynyilvánításra; ez a jog magában foglalja mindenfajta adat és gondolat határookra való tekintet nélküli — szóban, írásban, nyomtatásban, művészi formában vagy bármilyen más tetszése szerinti módon történő — keresésének, megismerésének és terjesztésének a szabadságát is.

3. Az e cikk 2. bekezdésében meghatározott jogok gyakorlása különleges kötelességekkel és felelősséggel jár. Ennélfogva az bizonyos korlátozásoknak vethető alá, ezek azonban csak olyanok lehetnek, amelyeket a törvény kifejezetten megállapít és amelyek

a) mások jogainak vagy jó hírnevének tiszteletben tartása, illetőleg

b) az állambiztonság vagy a közrend, a közegészség vagy a közérkölcsek védelme érdekében szükségesek.”

3. A Római Egyezmény vizsgált rendelkezései:

„10. Cikk — Véleménynyilvánítás szabadsága

1. Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. Ez a jog magában foglalja a véleményalkotás szabadságát és az információk, eszmék megismerésének és közlésének szabadságát országhatárokon túl és anélkül, hogy ebbe hatósági szerv beavatkozhasson. Ez a Cikk nem akadályozza, hogy az államok a rádió-, televízió- vagy mozgókép vállalatok működését engedélyezéshez kössék.

2. E kötelezettségekkel és felelősséggel együttjáró szabadságok gyakorlása a törvényben meghatározott, olyan alakszerűségeknek, feltételeknek, korlátozásoknak vagy szankcióknak vethető alá, amelyek szükséges intézkedéseknek minősülnek egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság, a területi sértetlenség, a közbiztonság, a

zavargás vagy bűnözés megelőzése, a közegészség vagy az erkölcsök védelme, mások jó hírneve vagy jogai védelme, a bizalmas értesülés közlésének megakadályozása, vagy a bíróságok tekintélyének és pártatlanságának fenntartása céljából.”

4. A Sajtótv. vizsgált rendelkezései:

„2. § (1) A Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van arra, hogy tájékoztatást kapjon szűkebb környezetét, hazáját, a világot érintő kérdésekben. A sajtó feladata — a hírközlés más eszközeivel összhangban — a hiteles, pontos és gyors tájékoztatásról való gondoskodás.”

„2. § (3) A sajtó segítse elő a társadalmi jelenségek közötti összefüggések megértését.”

„5. § A sajtó — az érdekeltek hozzájárulása nélkül is — tájékoztatást adhat az állami szervek, a gazdálkodó szervezetek, a társadalmi szervezetek és az egyesületek, valamint ezek bizottságai nyilvános üléséről, továbbá a bíróságok nyilvános tárgyalásairól.”

5. A Ve. vizsgált rendelkezései:

„34. § (2) Az Országos Választási Bizottság

a) állásfoglalást ad ki a választással kapcsolatos jogszabályok egységes értelmezése és az egységes joggyakorlat kialakítása érdekében; az állásfoglalás ellen jogorvoslatnak helye nincs; az állásfoglalást a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.”

„40. § (1) A választási kampány a választás kitűzésétől a szavazást megelőző nap 0 óráig tart.

(2) A szavazást megelőző nap 0 órától a szavazás befejezéséig választási kampányt folytatni tilos (kampánycsend).”

„41. § A kampánycsend megsértésének minősül a választópolgárok választói akaratának befolyásolása, így különösen: a választópolgárok számára a jelölt vagy a jelölt szervezet által ingyenesen juttatott szolgáltatás (szavazásra történő szervezett szállítás, étel-ital adása), pártjelvények, zászlók, pártszimbólumok, a jelölt fényképét vagy nevét tartalmazó tárgyak osztogatása, választási plakát (a továbbiakban: plakát) elhelyezése, a választói akarat befolyásolására alkalmas információk szolgáltatása elektronikus vagy más úton.”

6. Az OVB vizsgált állásfoglalása:

„11/1998. (V. 18.) OVB állásfoglalás kampánycsend tárgyában

Az Országos Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (Ve.) 34. §-a (2) bekezdésének a) pontjában írt hatáskörében eljárva az alábbi állásfoglalást hozta:

A Ve. 40. § (2) bekezdése szerint 'a szavazást megelőző nap 0 órától a szavazás befejezéséig választási kampányt folytatni tilos (kampánycsend)'.

A Ve. 41. §-a értelmében a kampánycsend megsértésének minősül egyéb cselekmények mellett 'választási plakát elhelyezése, választói akarat befolyásolására alkalmas információk szolgáltatása elektronikus vagy más úton'.

Fentiekre tekintettel a kampánycsend megsértésének minősül, ha annak beállta után bármely írott vagy elektronikus médium a választással összefüggésbe hozható személyt vagy pártot említ, vagy szerepet, a jelöltek számáról és összetételéről, az esetleges visszalépésekről stb. információt szolgáltat. Ez a követelmény irányadó a korábban felvett programok ismétlésére is. A kampánycsend idején a kiesett jelöltre szóló tájékoztatásra a Ve. 67. § (3) bekezdése értelmében a szavazatszámoló bizottság jogosult.”

III.

Az indítvány megalapozatlan.

1. Az Alkotmánybíróság a 30/1992. (V. 26.) AB határozatában már megállapította: „Az Alkotmány 8. §-ában rögzíti, hogy a Magyar Köztársaság elismeri az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait, ezek tiszteletben tartása és védelme az állam elsőrendű kötelessége. Az alapvető jogokra és kötelességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvető jog lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja.

Az állam akkor nyúlhat az alapjog korlátozásának eszközéhez, ha másik alapvető jog és szabadság védelme vagy érvényesülése, illetve egyéb alkotmányos érték védelme más módon nem érhető el. Az alapjog korlátozásának alkotmányosságához tehát önmagában nem elegendő, hogy az alapjog vagy szabadság védelme vagy egyéb alkotmányos cél érdekében történik, hanem szükséges, hogy megfeleljen az arányosság követelményeinek: az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjogsérelem súlya megfelelő arányban legyen egymással. A törvényhozó a korlátozás során köteles az adott cél elérésére alkalmas legenyhébb eszközt alkalmazni. Alkotmányellenes a jog tartalmának korlátozása, ha az kényszerítő ok nélkül, önkényesen történik, vagy ha a korlátozás súlya az elérni kívánt célhoz képest aránytalan.” (ABH 1992. 167., 171.)

Az Alkotmánybíróság a 63/B/1995. AB határozatában kifejtette: „(...) az Országgyűlés széles döntési szabadsággal rendelkezik a választási rendszer megválasztása, a választási eljárás szabályainak megállapítása során. A törvényhozó szabadon határozza meg a választókerületi rendszereket, a jelöltállítás, a szavazás és a mandátumszerzés rendjét. Az Országgyűlés ezt a döntési szabadságát a választójogi szabályok megalkotása során is, csak az Alkotmány keretei között gyakorolhatja, úgy köteles ezeket a szabályokat meghozni, hogy azok az Alkotmány rendelkezéseivel ne ütközzenek, Alkotmányban szabályozott alap-

vető jogot alkotmányellenes módon ne korlátozzanak.” (ABH 1996. 509., 513.) A törvényalkotónak tehát joga van — a választási eljárás szabályainak részét képező — kampánycsend intézményét létrehozni, azt megváltoztatni vagy azt akár megszüntetni. A szabályozásnak azonban meg kell felelnie az Alkotmány 8. § (2) bekezdésében foglalt követelményeknek: a kampánycsend intézményét csak törvényben lehet szabályozni, s a kampánycsend alapvető jog — ez esetben a sajtó- és véleménynyilvánítás szabadsága — lényeges tartalmának korlátozását nem eredményezheti.

2. A választások tisztaságának megőrzése és zavartalan lefolytatásának védelme érdekében több államban részletes jogi szabályozás rendezi a választás közjogi intézményének anyagi jogi és eljárási háttérét (a választópolgárok regisztrációját, a jelölési mechanizmust, a kampány lefolytatását, a szavazás menetét, a választásban közreműködő szervek feladatait és eljárását, stb.).

A választójogi törvények általában meghatározzák a kampány időtartamát, kezdetét, végét, s rendelkeznek a kampánycsend intézményéről is. Ezen túlmenően szabályozzák (és ezzel mintegy korlátozzák) a törvényesen igénybe vehető eszközök körét és mértékét is. A választások tisztaságának és zavartalan lefolyásának védelme érdekében tilalmakat állítanak fel. Például a francia választási törvény (Code Electoral) L 49. cikke a választást megelőző nap 0. órájától megtiltja a választási propagandát az összes audiovizuális-kommunikációs eszközök számára, a szavazás napján pedig az írott sajtó számára is.

3. A választási kampány és a kampánycsend szabályai a választási eljárás részét képezik. A Ve. 40. § (1) és (2) bekezdése határozza meg a kampány és a kampánycsend időtartamát. A választási kampány a választás kitűzésétől a szavazást megelőző nap 0 óráig tart. A köztársasági elnök a választást legalább a választás napját megelőzően 72 nappal korábban köteles kitűzni, így a kampány időtartama legalább 71 nap. A szavazást megelőző nap 0 órától a szavazás befejezéséig választási kampányt folytatni tilos (kampánycsend). A szavazást a választás napján 19 órakor kell befejezni, így a kampánycsend időtartama 43 óra. A választás második fordulójában a kampány újabb 13 napja után következik a 43 óra kampánycsend. Mindezek alapján a jelölteknek és a jelölő szervezeteknek összesen legalább 84 nap áll rendelkezésükre a választások napjának kitűzésétől a kampány folytatására, amelyet mindössze 86 óra kampánycsend szakít meg.

A Ve. 41. §-a határozza meg a kampánycsend megsértésének eseteit. A kampánycsend megsértésének minősül a választópolgárok választói akaratának befolyásolása, így különösen: a választópolgárok számára a jelölt vagy a jelölő szervezet által ingyenesen juttatott szolgáltatás (szavazásra történő szervezett szállítás, étel-ital adása),

pártjelvények, zászlók, pártszimbólumok, a jelölt fényképét vagy nevét tartalmazó tárgyak osztogatása, választási plakát elhelyezése, a választói akarat befolyásolására alkalmas információk szolgáltatása elektronikus vagy más úton.

A kampánycsendre vonatkozó rendelkezések — az indítványozó által is elismert módon — nem tartalmi tekintetben korlátozzák az információk áramlását, csupán időkorlátot állítanak a választási eljárás résztvevői elé.

A kampánycsend szabályai azonos módon korlátozzák a jelöltek, a jelölő szervezetek és a médiumok véleménynyilvánítási szabadságát és a sajtószabadságot: a Ve. 40. § (1) és (2) bekezdése, illetőleg 41. §-a az érintettek között nem tesz különbséget a kampánytevékenység korlátozását érintően.

Nem része a kampánycsendnek a választójog gyakorlásával, illetve a választási eljárási cselekményekkel kapcsolatos információk közzétele, amelyek minden választópolgár tárgyilagos tájékoztatását biztosítják. A kampánycsend idején maga a Ve. 67. §-ának (3) bekezdése teszi a szavazatszedő bizottság feladatává többek között a kiesett jelöltrekről való tájékoztatás kötelezettségét. A teljes körű és tárgyilagos tájékoztatást szolgálják a Ve. 6. § (5) és (6) bekezdéseinek rendelkezései, amelyek szerint választási irodák gondoskodnak arról, hogy a választópolgárok a választási tudnivalókról, a szavazás módjáról általános tájékoztatást és kérdéseikre felvilágosítást kapjanak, továbbá a szavazás napján a választás befejezése előtt a szavazók számáról és arányáról tájékoztatást adhatnak.

4. A Sajtótv. 2. § (1) és (3) bekezdése, a Római Egyezmény 10. cikke, továbbá az Egyezségokmány 19. cikke nem tartalmaz közvetlen rendelkezést arról, hogy a választásokra tekintettel az alkotmányos alapjogok korlátozhatók. Ugyanakkor a Római Egyezmény 10. cikkének 2. pontja és az Egyezségokmány 19. cikkének 3. pontja lehetőséget biztosít arra, hogy a véleménynyilvánítás jogát mások jogai védelme érdekében törvény korlátozza. Ilyen korlátozást jelent a Ve. 40. § (1) és (2) bekezdésében szabályozott kampánycsend intézménye, amely a véleménynyilvánítás- és a sajtószabadság időbeni korlátozását valósítja meg.

A választójog az Alkotmány 70. § (1) bekezdésébe foglalt alapvető jog. Az Alkotmány 2. § (1) bekezdése szerint a Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam. A demokrácia elvén alapuló politikai rendszer elengedhetetlen feltétele a stabil, jogszerűen és kiszámítható módon működő választási rendszer. A választói akarat kifejezése, vagyis az országgyűlési választás ugyanis a Magyar Köztársaság legfelsőbb államhatalmi szervét konstituálja, legálizálja és legitimizálja.

A választási rendszer egyik lehetséges eleme a kampánycsend intézménye. A kampánycsend a választói akarat kinyilvánításának zavartalanságát biztosítja. A választói akarat zavartalan kinyilvánítása a legfelsőbb államhatalmi

szerv szabad akaraton alapuló létrehozását, illetve azon keresztül a Magyar Köztársaság demokratikus jogállamiságát garantálja. A választójog védelme és a demokratikus jogállamiság követelménye szükségessé teheti a kampánycsend intézményét, illetve a véleménynyilvánítás- és sajtószabadságnak a kampánycsend által megvalósuló korlátozását.

A kampánycsend — a támadott szabályozás szerinti — rövid időtartama miatt a korlátozás csak a választási kampány (minimum 84 nap) időtartamának elenyésző töredékére vonatkozik (86 óra). A kampánycsend rövidege, általános érvénye, illetve csak a választás napját közvetlenül megelőző időre való kiterjesztése miatt a korlátozás a célhoz képest arányosnak minősül.

Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy a Ve. 40. § (1) és (2) bekezdése, illetve 41. §-a nem ütközik az Alkotmány 8. § (1) és (2) bekezdésébe. A kampánycsend intézménye alapvető jog lényeges tartalmát nem korlátozza. A véleménynyilvánítás- és sajtószabadságot [Alkotmány 61. § (1) és (2) bekezdés] pedig csak a feltétlenül szükséges mértékben korlátozza a választások zavartalan lebonyolítása céljából.

Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy a választások zavartalanságát különböző korlátozó szabályok biztosítják. A korlátozások egyike, de ugyanakkor nem egyetlen formája a kampánycsend intézménye. A kampánycsend megszüntetése nem vezet alkotmányellenes helyzethez, amennyiben a törvényhozó a választások zavartalanságát más eszközökkel biztosítja. A kampánycsend intézménye nem következik közvetlenül az Alkotmányból. A törvényhozó mérlegelheti, hogy a választások zavartalansága, a választói akaratok szabad érvényesülése és kifejezésre juttatása céljából a kampánycsend intézményét létrehozza-e, vagy a kampánycsend intézménye nélkül az egyéb választási garanciák összetett eszközrendszerével segíti elő a választások zavartalanságát.

A kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság az indítványnak a kampánycsenddel kapcsolatos részét elutasította.

5. Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy a Ve.-nek az indítványozó által támadott rendelkezései és az Alkotmánynak az indítványozó által megjelölt 70/A. § (3) bekezdése között nincs alkotmányjogilag értékelhető összefüggés, ezért az Alkotmánybíróság ennek érdemi vizsgálatát mellőzte.

6. Az indítványozó a Ve. támadott rendelkezéseivel való összefüggés alapján — ugyanazon indokokkal — kérte az Alkotmánybíróságtól a kampánycsend tárgyában kiadott 11/1998. (V. 18.) OVB állásfoglalás vizsgálatát is.

Tekintettel arra, hogy az Alkotmánybíróság nem állapította meg az indítványozó által támadott Ve. 40. § (1) és (2) bekezdése, valamint 41. §-a rendelkezéseinek alkot-

mányellenességét, ezért az Alkotmánybíróság nem vizsgálta az OVB — indítványozó által támadott — állásfoglalását.

7. Az Alkotmánybíróság a közérdeklődésre tekintettel tette közzé e határozatát a Magyar Közlönyben.

Dr. Németh János s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Németh János s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Czúcz Ottó
alkotmánybíró helyett

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Strausz János s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszkyné
dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 909/B/2000.

Dr. Harmathy Attila alkotmánybíró párhuzamos indokolása

A rendelkező résszel egyetértek. Véleményem szerint a határozat indokolása III. részének 1—4. pontjai helyett a következőket kellene tartalmaznia:

A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 40. §-ának (2) bekezdése megtiltja a szavazást megelőző nap 0 órától a szavazás befejezéséig választási kampány folytatását, így — a 41. § szerint — többek között a választási plakát elhelyezését, továbbá a választói akarat befolyásolására alkalmas információk elektronikus vagy más úton történő szolgáltatását. Ez a tilalom a véleménynyilvánítás és a sajtó szabadságának időleges korlátozását jelenti.

Az Alkotmány 61. §-ának (1) bekezdése biztosítja a véleménynyilvánítás szabadságát, 61. §-ának (2) bekezdése pedig a sajtó szabadságát. Ezekről az alkotmányos alapjogokról a 30/1992. (V. 26.) AB határozat megállapította, hogy kiemelt szerepük van az alapjogok között, mert a véleménynyilvánítás és a sajtó szabadsága a demokratikus társadalom alapvető értékei közé tartozik. Ezek a szabad-

sá jogok — az Alkotmány 8. §-ának (2) bekezdésében meghatározott keretek között — korlátozhatók, de csak kevés joggal való összeütközés esetén kell engedniük. Rámutatott az Alkotmánybíróság arra is, hogy ezeknél az alapjogoknál különösen nagy jelentősége van annak a kérdésnek, milyen szempontok alapján kell a prioritást meghatározni más alapjogokkal való kollízió esetén. Az irányadó általános tétel az, hogy alapjognak másik alapjog vagy szabadság védelme vagy egyéb alkotmányos cél érdekében történő korlátozása akkor alkotmányos, ha ez a védelem más módon nem érhető el, továbbá ha az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjogsérelem súlya megfelelő arányban áll (ABH 1992. 167., 170—171., 178.).

A véleménynyilvánítás és a sajtó szabadságának időleges korlátozására a támadott jogszabály esetében a választások zavartalan lebonyolítása, a választói akarat megvalósulása érdekében kerül sor. Az Alkotmány 70. §-ának (1) bekezdése szerint a Magyar Köztársaság területén élő minden magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy országos vagy helyi népszavazásban részt vegyen. A választójog gyakorlásának vizsgálatánál azonban nemcsak erre az alkotmányos alapjogot kimondó szabályra kell tekintettel lenni, hanem a választásoknak az államrend szempontjából játszott szerepére is. Az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdése kimondja azt az államrendszert és jogrendszert meghatározó elvet, hogy a Magyar Köztársaság demokratikus jogállam. A demokratikus rendszer alapelve az Alkotmány 2. §-a (2) bekezdésének megfogalmazásában az, hogy minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján vagy közvetlenül gyakorolja. A 30/1998. (VI. 25.) AB határozat az Alkotmány 2. §-ának (2) bekezdésére hivatkozva kifejtette, hogy a népszuverenitás elvével összefüggésben a demokratikus jogállam egyik követelménye a közhatalomnak a demokratikus legitimitáció alapján történő gyakorlása (ABH 1998. 220., 233.). A közhatalom a legitimitációt a választások útján nyeri el. A demokratikus rendszer szempontjából meghatározó jelentőségű tehát a szavazók akarata zavartalan kifejezési lehetőségének biztosítása.

Az Alkotmánybíróság először a 64/1991. (XII. 17.) AB határozatban fejtette ki azt a gyakorlatban azóta követett elvet, hogy az államnak nemcsak tiszteletben kell tartania az alapjogokat, hanem gondoskodnia is kell az érvényesülésükhöz szükséges feltételekről. Az államnak úgy kell alakítania az alapjogok megvalósításához szükséges feltételeket, hogy mind a többi alapjoggal, mind egyéb alkotmányos feladataira is tekintettel legyen. Ennek során figyelemmel kell lenni arra, hogy esetleg egy szabadságjog egyéni gyakorlása nem látszik veszélyeztetettnek, ennek ellenére az életviszonyok összessége szintjén az intézmény, az alapjog gyakorlása veszélybe kerül (ABH 1991. 297., 302—303.). Ezt a feltételek biztosítására is kiterjedő kötelezettséget hangsúlyozta az Alkotmánybíróság a rádió és televí-

zió szabadságát vizsgáló 37/1992. (VI. 10.) AB határozatában és rámutatott arra, hogy „az állam az alapjog védelme során az egyes alapjogokhoz tartozó értékeket a többi alapjoggal összefüggésben kezeli, s az alapjogok védelmét az egész alkotmányos rend védelmébe és fenntartásába ágyazza” (ABH 1992. 227., 229.). Az Alkotmánybíróság ebben a határozatában kifejtette azt is, hogy a rádió és televízió esetében az alapjog gyakorlását összhangba kell hozni a megvalósítás technikai korlátaival. Ezért sor kerülhet a sajtószabadság korlátozására, mert csak ilyen módon lehet biztosítani a teljes körű és tárgyilagos tájékoztatáson alapuló demokratikus közvélemény kialakulását (ABH 1992. 227., 230.). A jelen esetben a technikai korlát időbeli korlátként jelentkezik.

A népszavazással kapcsolatban az Alkotmánybíróság az 52/1997. (X. 14.) AB határozatban nemcsak kifejezetten megerősítette az előzőekben említett elveket, hanem az államnak arról a kötelezettségéről, hogy jogok gyakorlásának feltételeit biztosítsa a következő megállapítást tette: „Ez az intézményvédelem különösen fontos az olyan, a népszuverenitás gyakorlására szolgáló intézmény esetében, mint a népszavazás. Az intézményvédelem alkotmányos követelménye (mérceje) nem a szükségesség és az arányosság, hanem a mindenkori intézmény alkotmányos feladatai megvalósításához igazodik.” (ABH 1997. 331., 344.)

Az Alkotmány 8. §-ának (2) bekezdése szerint az alapvető jogokat törvény állapítja meg, alapvető jog lényeges tartalmát nem korlátozhatja. A véleménynyilvánítás és a sajtó szabadságának néhány óráig tartó korlátozása az alapvető jog lényeges tartalmát nem érinti. A támadott rendelkezés hozzájárul ahhoz, hogy a szavazásra jogosultak a korábban kifejtett véleményeket újabb befolyástól függetlenül megfontolják, és ennek alapján éljenek az Alkotmányban biztosított jogukkal. Ez a szabály így a népszuverenitás gyakorlására szolgáló szavazás intézményi védelme keretei közé sorolható, amely nem idézi elő a véleménynyilvánítás és a sajtó szabadságának olyan mértékű korlátozását, hogy alkotmányellenességét kellene megállapítani.

Az előzőekben kifejtettek megfelelnek egyébként az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény 10. cikke 2. bekezdésének (azonos tartalmú rendelkezése van az Egyesült Nemzetek Közgyűlése XXI. ülészakán, 1966. december 16-án elfogadott, az 1976. évi 8. törvényerejű rendelettel kihirdetett Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya 19. cikke 3. bekezdésének). Az Egyezmény 10. cikkével kapcsolatban az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága a választási kampány médiumokban történő ismertetéséről, azok felhasználásával való folytatásáról 1999. szeptember 9-én ajánlást fogadott el [R (99) 15 számú ajánlás].

Az ajánlás függelékében megfogalmazott elvek között a III. rész 1. pontjában a Bizottság lehetségesnek tartja a választást megelőző napon a választási kampány részét képező közlemények terjesztésének megtiltását.

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Csatlakozom:

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Az Alkotmánybíróság 40/2002. (IX. 25.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítványok tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság a Munkavállalói Résztulajdonosi Programról szóló 1992. évi XLIV. törvény 23. §-a alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat elutasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közönlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Az Alkotmánybírósághoz több olyan indítvány érkezett, amely a Munkavállalói Résztulajdonosi Programról szóló 1992. évi XLIV. törvény (a továbbiakban: MRPt.v.) 23. §-a alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kezdeményezte. Az Alkotmánybíróság az ügyeket egyesítette és azokat egy eljárásban bírálta el. Az egyik indítvány eredeti formájában, majd kiegészítésében jogszabály alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányult azzal a megjegyzéssel, hogy egyidejűleg bíróság előtt per is indult és ezért az indítványozó azt is kérte, az Alkotmánybíróság ne engedje az alkotmány-

ellenes jogszabályt a perben alkalmazni. Egy később benyújtott beadványban az indítványozó indítványát alkotmányjogi panasznak jelölte meg. Az indítvány megváltozott megjelölése az elutasításra tekintettel az érdemi döntést nem befolyásolta; ezért az Alkotmánybíróság a minősítés kérdését nem vizsgálta, ezt az indítványt is a jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló többi indítvánnyal együtt bírálta el.

1. Az indítványok szerint a támadott rendelkezés ellentétes az Alkotmány 13. §-ának (1) bekezdésével és 70/A. §-ának (1) bekezdésével. Az indítványozók kifejtették, hogy a tulajdonhoz való jog sérelme azért áll fenn, mert a támadott rendelkezés szerint nem kell alkalmazni a gazdálkodó szervezetek és a gazdasági társaságok átalakulásáról szóló 1989. évi XIII. törvény (a továbbiakban: Átv.) 21. §-ának (1) bekezdését olyan esetben, ha az állami vagyongazdálkodó szervezet Munkavállalói Résztulajdonosi Program (a továbbiakban: MRP) alapján létrehozott szervezet számára értékesít vagyონrészeket; ez az indítványozók szerint a munkavállalókat megillető dologi váromány kártalanítás nélkül történő elvonását jelenti. Egyes indítványok konkrét bírói ítéletre hivatkozva a támadott jogszabályt visszamenőleges hatályúnak és ezért az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvével ellentétesnek tekintik. Az indítványozók hivatkoztak arra is, hogy a támadott rendelkezés sérti az Alkotmány megkülönböztetést tiltó szakaszát. A megkülönböztetést véleményük szerint az jelenti, hogy e rendelkezés alapján nem kaphat dolgozói részvényt az a munkavállaló, aki olyan gazdálkodó szervezetnél dolgozik, amelynél az állami vagyongazdálkodó szervezet vagyónrészeket MRP szervezet részére értékesít, míg dolgozói részvényt kap a munkavállaló, ha a vagyónrészek vevője nem MRP szervezet. Az indítványok megfogalmazása szerint azonban „a két dolgozó jogállása között semmi különbség sincs”. Az indítványozók a jogegyenlőség sérelmének meglétét látták továbbá az MRP szervezetben részt vevő és abban részt nem vevő munkavállalók között is, mivel az MRP szervezetben „részt nem vevő munkavállalókat a jogalkotó megfosztotta a tulajdonhoz jutás kedvező lehetőségétől”.

2. Az indítványok az Alkotmány következő rendelkezéseire hivatkoztak:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

„13. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a tulajdonhoz való jogot.”

„70/A. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születesi vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.”

Az MRPtv. támadott rendelkezése:

„23. § Ha az állami vagyonkezelő szervezet a szervezet számára értékesít vagyonrészeket, a gazdálkodó szervezetek és a gazdasági társaságok átalakulásáról szóló 1989. évi XIII. törvény 21. § (1) bekezdését nem kell alkalmazni.”

Az Átv. vonatkozó rendelkezéseinek az MRPtv. hatálybalépésekor hatályban lévő szövege:

„21. § (1) A vállalati tanács, illetve a dolgozók közgyűlése (küldöttgyűlése) általános vezetésével működő állami vállalatnak a vagyonmérlegben megjelölt vállalati vagyona eső üzletrészeit (részvényeit) az állami vagyonkezelő szervezet értékesíti, az ellenérték 20%-a a társaságot illeti meg. Az állami vagyonkezelő szervezet a társaság számára ennél kedvezőbb feltételeket is megállapíthat.

(...)

(4) Az (1) bekezdés alapján a társaságot megillető ellenérték a törzstőkén (alaptőkén) felüli vagyont (felhalmozott vagyont) növeli, amelyből részvénytársaság esetén a Gt. 244. §-ának szabályai szerint dolgozói részvényt kell kibocsátani.”

II.

Az indítványok nem megalapozottak.

1. Az Alkotmánybíróság először azt vizsgálta meg, hogy fennáll-e a tulajdonhoz való jog sérelme. Előkérdésként azt kellett tisztázni, hogy az állami vállalatok átalakulásával kapcsolatban megalkotott jogszabályok alapján volt-e olyan tulajdonjog vagy egyéb jogosultság, amelyet a támadott rendelkezés megszüntetett. Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is azt a megoldást alkalmazta, amelyet a 36/1998. (IX. 16.) AB határozatban (ABH 1998. 263.) a tulajdoni rendszer átalakulásával kapcsolatban az önkormányzatok tulajdonhoz juttatásáról szóló jogszabályok alkotmányosságának vizsgálatánál használt.

a) Az Átv. a rendszerváltást megelőző, a gazdasági rendszer átalakulását előkészítő jogszabályok egyike volt, amelyet 1989. június 13-án hirdettek ki. Az Átv. a gazdasági társaságok átalakulásának — addig hiányzó — átfogó szabályozását hozta létre. A törvényjavaslat indokolása hangsúlyozta, hogy az új szabályok nem jelentik a tulajdoni rendszer reformját, amely majd hosszú távon bontakozik ki. Kiemelte, hogy technikai szabályozásról van szó, és a feltételek módosulásával a rendelkezések megváltoztatására szükség lesz. Az Átv. a 15. §-ban kimondta, hogy az állami vagyonkezelő szervezetek létrehozásáról és működésének szabályozásáról külön törvény rendelkezik majd. Az állami vállalatoknak a korábbi szabályok alapján kialakult különböző fajtáinak átalakulására az Átv. eltérő rendelkezéseket határozott meg. Így az átalakulásról a döntést a vállalati tanács vezetésével működő vállalat esetében a

vállalati tanács, a dolgozói közgyűlés általános vezetésével működő vállalat esetében pedig a közgyűlés hozza meg [17. § (1) bekezdése]; ezeknél a vállalatoknál az átalakulás feltétele volt, hogy külső vállalkozók meghatározott mértékben a létrejövő társaságban részesedést szerezzenek [19. § (1) bekezdése].

Az állami vállalatok többsége irányítási forma szerint vállalati tanács vagy a dolgozók közgyűlésének vezetésével működött, és ezeknél a törvény szerint az állami vagyon ellenérték fizetése nélkül történő felszámolásának megakadályozása az állami vagyonkezelő szervezetek feladata volt. A 17. § (3) bekezdése kimondta, hogy a vállalat és a vagyonkezelő szervezet megállapodást köthet az átalakulás feltételeiről és módjáról, ha azonban ilyen megállapodás meghatározott határidőig nem jön létre, akkor a törvény meghatározott szabályai alapján történik meg az átalakulás. Ezek közé a szabályok közé tartozott a 21. § (1) bekezdése is.

Az Átv. 21. § (1) bekezdése a vállalati tanács és a dolgozók közgyűlése általános vezetésével működő állami vállalatok átalakulásáról rendelkezett. Kimondta, hogy az átalakuló gazdasági társaság törzstőkéjéből (alaptőkéjéből) a vagyonmérlegben szereplő vállalati vagyona eső rész 20%-ának megfelelő üzletrész (részvény) az állami vagyonkezelő szervezeteket illeti meg, a vagyonmérlegben szereplő belterületi föld értékének megfelelő üzletrész (részvény) pedig a föld fekvése szerint illetékes helyi tanácsot. Az Átv. 22. §-ának (1) bekezdése szerint a korábbi vállalati vagyomból fennmaradó részt (üzletrészt, részvényt) a vállalat értékesíthette, de az Átv. megsabta azt, hogy mi lehet az értékesítésből származó ellenérték felhasználási módja: az ellenérték 80%-át az állami vagyonkezelő szervezet kapta meg, 20%-a pedig a társaság törzstőkéjén (alaptőkéjén) felüli vagyonát növelte. Ez a szabályozás nem érvényesült azonban akkor, ha az állami vállalat hitelezői hajlandók voltak követeléseik kielégítéseként társasági részesedést elfogadni [22. § (2) bekezdése].

Az Átv. számolt azzal, hogy az átalakulás megtörténtéig nem sikerül a fennmaradó vagyonrészt értékesíteni (illetve a hitelezők nem fogadják el a részesedést a követelés kielégítéseként). Erre az esetre úgy rendelkezett, hogy a fennmaradt üzletrészt (részvényeket) a társaság legfeljebb három évig „magánál tarthatja” értékesítés végett, de ha az értékesítési kísérletek sikertelenek maradnak, akkor a három év elteltével a nem értékesített üzletrészek (részvények) az állami vagyonkezelő szervezetet illetik meg [23. § (1) bekezdése]. Ha a társaságnak sikerült a három éven belül a magánál tartott üzletrészeket (részvényeket) értékesíteni, az így kapott ellenérték felhasználása az előzőekben leírt rendszert követte: 80% az állami vagyonkezelő volt, 20% pedig a társaság törzstőkéjén (alaptőkéjén) felüli vagyonát növelte, amelyből — részvénytársaságok esetén — a gazdasági társaságokról szóló 1988. évi VI. törvény

(a továbbiakban: Gt.) vonatkozó szabályai szerint dolgozói részvényt kellett kibocsátani [23. § (2) bekezdése].

b) Az Átv. több rendelkezését a gazdasági társaságok átalakulásáról szóló 1989. évi XIII. törvény módosításáról szóló 1990. évi LXXII. törvény megváltoztatta. A törvényjavaslat indokolása szerint a vállalati tanács és a dolgozók közgyűlésének irányításával működő állami vállalatok átalakulásánál kialakult gyakorlat miatt vált szükségessé a változtatás, mert a valódi tulajdonos hiányában az állami vagyont valótlannal értékelték, az értékek nem hasznosultak megfelelően. A változtatás egyik lényeges eleme volt, hogy az állami vagyonkezelő szervezet ettől kezdve nem a vagyonmérleg szerinti vagyon 20%-ának megfelelő üzletrésszel (részvényel) rendelkezett, hanem mindazzal, amit nem értékesítettek külső vállalkozóknak [Átv. módosított 14. §-ának (1) bekezdése]. A változtatás másik lényeges eleme az állami vagyonkezelő szervezetek hatáskörének bővülése volt: az új rendelkezések szerint az állami vagyonkezelő szervezet határozta meg az átalakulás módját és feltételeit, de az átalakulást meg is tilthatta [17/A. § (1) bekezdése].

Az Átv. módosításának lényeges része volt a korábbi 21. §-ának megváltoztatása. Az új szabályozás szerint a vagyonmérlegben megjelölt vállalati vagyonra eső üzletrészeket (részvényeket) az állami vagyonkezelő szervezet értékesítette [21. § új (1) bekezdése]. Megszűnt tehát az a megoldás, hogy a nem értékesített üzletrészeket a társaság három évig „magánál tartotta”. Az Átv. 21. §-ának módosítására vonatkozó miniszteri indokolás szerint a gyakorlatban bizonytalan volt az, hogy ki a jogosultja (tulajdonosa) a társaság által „magánál tartott” üzletrészeknek (részvényeknek). A vagyonkezelő által értékesített vállalati vagyonrész ellenértékéből a módosított szabály szerint is 20% illette meg a társaságot [21. § új (1) bekezdése]. A módosított 21. § (3) bekezdése ugyancsak a korábbi rendelkezéssel tartalmilag azonos megfogalmazással mondta ki — a korábban a 23. §-ban elhelyezett — azt a szabályt, hogy a társaságot megillető részesedésből részvénytársaság esetén dolgozói részvényt kell kibocsátani.

c) Az MRPtv. preambuluma a törvény célját — a privatizáció gyorsítása mellett — abban jelölte meg, hogy előmozdítsa a munkavállalók szervezett formában és kedvezményes módon történő részesedés szerzését az őket foglalkoztató gazdasági társaságban. A vagyonrész megszerzése mind részvénytársaságban, mind korlátolt felelősségű társaságban lehetséges volt [1. § (1) bekezdése]. Az MRPtv. többféle kedvezményt írt elő (pl. az egzisztencia hitel feltételeivel azonos hitel vagy részletfizetési lehetőség nyújtását) annak elősegítése érdekében, hogy a munkavállalók vagyonrészesedést szerezzenek (14., 15., 22. §). A 23. § pedig azt mondta ki, hogy nem kell az Átv. 21. §-ának (1) bekezdését (a vagyonrész vételára 20%-ának a társaság részére történő juttatását) alkalmazni akkor, ha az állami vagyonkezelő szervezet értékesít vagyonrészeket MRP

szervezet részére. A törvényjavaslat miniszteri indokolása ennek a rendelkezésnek a magyarázatánál az MRP szervezetnek nyújtott kedvezményre utal: a „21. § alkalmazása esetén ugyanis az MRP konstrukció saját erő követelménye olyan nagy mértékben növekedne, amely sok esetben veszélyeztetné annak megvalósulását”. Az MRPtv. 15. §-ának (1) bekezdése kimondta egyébként, hogy az állami vagyonkezelő szervezetnek a kedvezményes hitellel finanszírozott teljes bevételt az államadósság csökkentésére kell fordítania.

d) Az MRPtv. 1992. július 14-én történt hatálybalépése után két héttel (1992. július 28-án) került kihirdetésre az állam vállalkozói vagyonára vonatkozó törvényekkel összefüggő jogszabályok módosításáról szóló 1992. évi LV. törvény, amely az Átv.-t hatályon kívül helyezte [13. § (1) bekezdése] és rendelkezett a tulajdoni rendszer változásával kapcsolatban 1992-ben meghozott egyes jogszabályok hatálybalépéséről is, így az időlegesen állami tulajdonban levő vagyon értékesítéséről, hasznosításáról és védelméről szóló 1992. évi LIV. törvényről, amely az állami vállalatok gazdasági társasággá történő átalakulásának új szabályait határozta meg. Ez a törvény már nem tartalmazott szabályt sem az üzletrészek (részvények) értékesítése után a társaságot megillető részesedésről, sem a dolgozói részvények kibocsátásáról. A társaság számára részesedés nyújtása és a dolgozói részvények kibocsátása tehát ezzel a törvénnyel megszűnt.

Új helyzetet teremtett az állam tulajdonában lévő vállalkozói vagyon értékesítéséről szóló 1995. évi XXXIX. törvény (a továbbiakban: Priv. tv.). A Priv. tv. 71. §-ának (1) bekezdése a következő rendelkezést tartalmazta:

„Az ÁPV Rt. az 1989. évi XIII. törvény alapján átalakult vállalatok esetében társaságok számára — törvény eltérő rendelkezése hiányában — a törvény 21. § (1) bekezdése szerint fizeti ki a 20% vételár részt. Ugyanígy adja ki ezen törvény 21. § (2) bekezdésének alkalmazásával az érintett önkormányzatoknak a belterületi föld után azokat megillető társasági részesedést, illetőleg az 1992. évi LIV. törvény 42. §-ában megjelölt részesedést.”

A Priv. tv. az idézett rendelkezésen túlmenően nem szólt sem a társaság részesedéséről, sem a dolgozói részvényeknek ehhez kapcsolódó kibocsátásáról. Itt tehát nem a társaságok részesedése és dolgozói részvények kibocsátása rendszerének jövőre nézve történő fenntartásáról volt szó, hanem csak az Átv. alapján már bekövetkezett átalakulások esetében való rendezéséről. Ezt fejezi ki a törvényjavaslatához készített miniszteri indokolásnak az idézett rendelkezésre vonatkozó része is. Az indokolás kifejtette, hogy az Átv. 1992-ben történt hatályon kívül helyezése után vitatott volt mind az átalakult vállalatoknál a társaságoknak fizetendő 20%-os vételár rész, mind az önkormányzatokat megillető részesedés kiadása, és ezért „a Javaslat ... az 1989. évi XIII. törvény 21. § (1) és (2) bekezdésének további alkalmazását is egyértelműen kimondja”. A Ma-

gyar Köztársaság 1997. évi költségvetéséről szóló 1996. évi CXXIV. törvény 7. §-ának (6) bekezdése a Priv. tv. 71. §-ának (1) bekezdése alapján az átalakult társaságoknak kifizetendő összeget számításba vette és megállapította a kifizetések becsült maximumát (32 milliárd forint).

e) A fentiek alapján az Alkotmánybíróság a következő tényeket állapította meg:

— a vállalati tanács, valamint a dolgozók közgyűlésének általános vezetésével működő állami vállalatokból átalakult társaságoknak a korábbi állami vállalati vagyonból fennmaradó, értékesíthető rész vételárából való részesedését a jogszabály több feltétel megvalósulása esetére állapította meg,

— dolgozói részvényt akkor kellett kibocsátani, ha a részvénytársasággá alakult állami vállalat vagyonából a feltételek megléte folytán a részesedést a társaság megkapta,

— a társaságnak a korábbi állami vállalat vagyonából fennmaradó értékesíthető rész vételárából való részesedéséről és a dolgozói részvény kibocsátásáról szóló szabályokat a tulajdoni rendszer átalakulásának kezdetén, 1989-ben kibocsátott törvény tartalmazta, amely az állami vagyonkezelő szervezetek létrehozásával kapcsolatban külön törvények megalkotásának szükségességét mondta ki, és az egész szabályozás megváltoztatása — a tulajdoni rendszer átalakulásának folyamatában — egyébként is várható volt,

— a tulajdoni rendszer változásával, az állami vagyonkezelő szervezetekről szóló szabályok megalkotásával összefüggésben már 1990-ben módosultak a társaság vételárából való részesedésének feltételei,

— a tulajdoni rendszer átalakulásának új lépéseként 1992-ben megalkotott MRPTv. a támadott rendelkezésével nem szüntette meg a társaság részesedését (és a dolgozó részvényeknek a társaság részesedésétől függő kibocsátását), hanem azt mondta ki, hogy a társasági részesedésről szóló szabályokat „nem kell alkalmazni” — az MRP sajátos megoldásaira tekintettel — azoknál a társaságoknál, amelyeknél az állami vagyonkezelő szervezet értékesít vagyronrészeket MRP szervezetnek,

— az állami vagyonkezelő szervezetről szóló 1992. évi új szabályok kidolgozásával összefüggésben megalkotott, a tulajdoni rendszer átalakulásáról szóló, szintén 1992. évi törvény helyezte hatályon kívül a társaságoknak a vételárából való részesedéséről és a dolgozói részvényeknek a részesedés mértékéig történő kibocsátásáról szóló szabályokat.

2. Az Alkotmánybíróság a támadott rendelkezés alkotmányjogi megítélésénél az Alkotmány vonatkozó szabályait és az Alkotmánybíróság kialakult gyakorlatát vette alapul.

a) Az Alkotmány 13. §-ának (1) bekezdése a tulajdonhoz való jogot biztosítja. Az Alkotmánybíróság kezdettől fogva követett állandó gyakorlata szerint a tulajdonhoz

való jog alapvető jogként részesül alkotmányos védelemben [7/1991. (II. 28.) AB határozat, ABH 1991. 22., 25.], ez a védelem a tulajdonnal összefüggő vagyoni jogokra is kiterjed [17/1992. (III. 30.) AB határozat, ABH 1992. 104., 108.]. A tulajdonhoz való jognál az alkotmányjog az egyén cselekvési szabadságának anyagi alapját védi, ez a védelem átfogja a polgári jog szerint tulajdonjognak nem minősülő, de a cselekvési szabadság anyagi alapjához tartozó vagyoni jogosultságokat is [64/1993. (XII. 22.) AB határozat, ABH 1993. 373., 380.].

b) A tulajdoni rendszer átalakulásával kapcsolatban az Alkotmánybíróság gyakorlata abból indul ki, hogy a társadalmi tulajdon lebontása nem automatikus, mechanikus folyamat, nem polgári jogi jogutódlás, hanem a tulajdoni rendszer átalakításáról szóló, a jogalkotó gazdasági és politikai céljai alapján meghatározott szabályokban rögzített eljárás. Az új tulajdon védelme csak az átalakulás folyamatának befejeződése után érvényesül, ezt megelőzően nem [16/1991. (IV. 20.) AB határozat, ABH 1991. 58., 63.; 1582/B/1990. AB határozat, ABH 1991. 605., 606.; 36/1998. (IX. 16.) AB határozat, ABH 1998. 263., 266.].

c) Az állami vállalatok átalakulásáról, a tulajdoni rendszer megváltoztatásáról szóló törvények eltérő szabályokat határoztak meg az állami vállalat átalakulásával kialakuló társaságoknak nyújtandó részesedésre és az önkormányzatoknak juttatandó vagyonra. Ennek ellenére a társasági részesedésekre vonatkozó jogszabályok alkotmányosságának elbírálásánál is irányadók azok az elvi tételek, amelyeket az Alkotmánybíróság az önkormányzati vagyont kialakító törvények tekintetében alkalmazott.

A tulajdoni rendszer átalakítása keretében az önkormányzatok tulajdonszerzésének szabályait vizsgálva az Alkotmánybíróság rámutatott arra, hogy az Alkotmányból még olyan esetekben sem vezethető le az államnak a meghatározott vagyontárgyak önkormányzati tulajdonba adására szóló kötelezettsége, ha a kérdéses vagyontárgyak korábban tanácsi kezelésben álltak. Az önkormányzatok tulajdonának alkotmányos védelme csak akkor áll be, ha az önkormányzatoknak valamely vagyoni kör megszerzésére a vonatkozó törvényi rendelkezések alapján kétségtelen jogcíme keletkezik [37/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994. 238., 244.].

Szintén az önkormányzatok tulajdonszerzésével kapcsolatban állapította meg az Alkotmánybíróság azt, hogy a szerzés jogcíme akkor kétségtelen, ha a törvényi tényállás-elemek alapján a tulajdonszerzés kétséget kizáróan garantált (893/B/1994. AB határozat, ABH 1996. 496., 500.).

A jogcím kétségtelen meglétének vagy hiányának megállapítása szempontjából jelentősége van annak, hogy a tulajdoni rendszer átalakítása bonyolult folyamat, amelynek menetében egy törvény megalkotásával még nem zárul le a tulajdoni kérdések rendezése, és a még le nem zárt jogi rendezés kifejeződése lehet a további törvény megalkotá-

sára való utalás [36/1998. (IX. 16.) AB határozat, ABH 1998. 263., 272.].

d) Az Átv. a tulajdoni rendszer átalakulásának egyik első jogszabálya volt 1989-ben, amelynek nem az volt a célja, hogy az akkor még csak tulajdoni rendszer reformjának nevezett folyamatot szabályozza, mert a törvényalkotó akkori feltételezése szerint ez a reform csak hosszú távon következik be. A törvény kimondta, hogy az akkor szabályozott kérdések alakulását lényegesen érintő területen, a vagyongazdálkodó szervezetek létrehozásáról és működéséről külön törvény rendelkezik. A politikai és tulajdoni rendszer változásának menetében az Átv.-t néhány hónap múlva az átalakuló állami vállalatokat érintő kérdésekben lényegesen megváltoztatták.

Az indítványok az Átv. 21. §-a (1) bekezdésének szabályára hivatkoznak. Ez a szabály a korábbi állami vállalat által kezelt vagyonnak nem meghatározott tárgyait juttatta a létrejövő társaságnak, hanem egy sok tényezőtől függő, bizonytalan kimenetelű folyamatban jelölt meg olyan feltételeket, amelyek kedvező esetben elvezethettek a részesedéshez (a részesedést bizonytalanná tevő feltételek között szerepelt az is, hogy a jelentős részben eladósodott állami vállalatok hitelezői elfogadják-e részesedést az átalakuló társaságokban). A tulajdoni rendszer változásának folyamatosan módosuló szabályaiban a privatizáció bizonytalan kimenetelű megvalósulásától függően, különböző feltételekhez kötötten megállapított társasági részesedés nem tekinthető olyan kétségtelenül meglévő jogcímenek, amelyre a tulajdonhoz való jog alkotmányos védelme kiterjed.

3. Tekintettel arra, hogy az Átv. 21. §-ának (1) bekezdése alapján nem keletkezett olyan jogcím, amely alkotmányos védelemben részesül, nem lehet szó a tulajdonhoz való alkotmányos jog sérelméről az MRPTv. támadott szabálya esetén, amely szerint az Átv. említett rendelkezését nem kell alkalmazni. Az alkotmányosan védett jogcím hiánya miatt nem vizsgálta az Alkotmánybíróság a jogcím — egyik indítványban állított — visszamenőleges hatállyal történő elvonása alkotmányellenességének, a jogállamiság sérelmének kérdését.

4. Az Átv. 21. §-ának az indítványok által hivatkozott (4) bekezdése szerint a dolgozói részvények kibocsátására a társaságnak az Átv. 21. §-a (1) bekezdésében megállapított részesedése esetén kerülhetett sor. Ha a társaságnak az Átv. 21. §-a (1) bekezdés szerinti részesedéshez való joga nem tekinthető kétségtelenül meglévő, alkotmányos tulajdonvédelmet élvező jogcímenek, akkor az ettől a részesedéstől függően kibocsátandó dolgozói részvények tekintetében sem lehet ilyen jogcím meglétét megállapítani.

Az elmondottak alapján az Alkotmánybíróság elutasította azokat az indítványokat, amelyek az Alkotmány 2. § (1) bekezdése és 13. § (1) bekezdése megsértése miatt az

MRPTv. 23. §-a alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kezdeményezték.

III.

Az indítványozók véleménye szerint a támadott rendelkezés sérti a megkülönböztetésnek az Alkotmány 70/A. §-a (1) bekezdésében meghatározott tilalmát, mert eltérő helyzetet teremt aszerint, hogy olyan gazdasági társaságnál dolgoznak, amelynél az állami vagyongazdálkodó szervezet MRP szervezet részére értékesít vagyონrészeket, vagy olyan gazdasági társaságnál, amelynél MRP részére történő értékesítésre nem kerül sor. A megkülönböztetés fennállását állítják az indítványozók abban az esetben is, ha csak az olyan gazdasági társaság munkavállalóinak helyzetét vesszük alapul, amelynél MRP szervezet részére értékesít az állami vagyongazdálkodó szervezet vagyónrészeket; ilyenkor ugyanis az MRP szervezet tagja kap tulajdoni részt, de nem kap tulajdoni részt az, aki nem tagja az MRP szervezetnek.

Az Alkotmánybíróság egyik első határozatában már kimondta, hogy a diszkrimináció tilalma nem jelenti minden megkülönböztetés kiküszöbölését, hanem „arra vonatkozik, hogy a jognak mindenkit egyenlőként (egyenlő méltóságú személyként) kell kezelnie, azaz az emberi méltóság alapjogán nem eshet csorba” [9/1990. (IV. 25.) AB határozat, ABH 1990. 46., 48.]. Ez az elv azóta is érvényesül az Alkotmánybíróság gyakorlatában. Szintén régóta alkalmazott elv szerint az egyenlőként való kezelés követelménye nem merül fel a különböző jogi helyzetek tekintetében, csak az azonos szabályozási koncepción belül történő hátrányos megkülönböztetésnél áll fenn a diszkrimináció tilalma [32/1991. (VI. 6.) AB határozat, ABH 1991. 146., 161—162.].

A támadott jogszabály azt mondja ki, hogy nem kell alkalmazni az Átv.-nek a társaság vagyoni részesedéséről szóló szabályát abban az esetben, ha az állami vagyongazdálkodó szervezet MRP számára értékesít vagyónrészeket. Ennek a munkavállalók sajátos, külön szabályok szerint történő részesedésszerzésével megvalósuló privatizációnak következménye az, hogy nincs külön társasági részesedés a vételárból, és a részvénytársaságoknál a társasági részesedés hiányában nem kerül sor dolgozói részvények kibocsátására sem. Ilyen körülmények között sem az emberi méltóság sérelme, sem az azonos szabályozási koncepción belüli megkülönböztetés nem állapítható meg (az MRP szervezet részére történő értékesítés a privatizáció egyéb eseteitől eltérő feltételrendszer alkalmazását jelenti). Az MRP szervezet tagjai és azok között való különbségtétel, akik az MRP szervezetnek nem tagjai a különböző jogi helyzettel áll összefüggésben: a tagok kötelezettségeket vállalnak a juttatás ellenében, a nem-tagokat nem terhelik kötelezettségek. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság a támadott jogszabály tekintetében hátrányos meg-

különböztetés meglétét nem állapította meg. Az pedig, hogy nem kapnak dolgozói részvényt azok a munkavállalók, akik nem MRP tagok, nem megkülönböztetés, hanem a jogosultságok elvonásának a II. részben vizsgált alkotmányossági kérdése.

Az elmondottak alapján az Alkotmánybíróság elutasította azokat az indítványokat, amelyek az Alkotmány 70/A. §-a (1) bekezdése megsértése miatt az MRPtv. 23. §-a alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kezdeményezték.

A Magyar Közlönyben történő közzétételt a vizsgálat tárgyának jelentősége indokolja.

Dr. Németh János s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Németh János s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Czúcz Ottó
alkotmánybíró helyett

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Strausz János s. k.,
alkotmánybíró

*Dr. Tersztyánszkyné
dr. Vasadi Éva s. k.,*
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 971/B/1997.

A Miniszterelnök határozatai

A Miniszterelnök 86/2002. (IX. 25.) ME határozata

főiskolai tanárok kinevezéséről

A felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 18. §-ának (1)—(2) bekezdése alapján

a Debreceni Egyetemre
dr. Egri Imrét,
dr. Kőszeghy Attilát;

az Eötvös Loránd Tudományegyetemre
dr. Zsoldos Máriát;
a Kaposvári Egyetemre
dr. Kékes Szabó Mihályt;

a Miskolci Egyetemre
dr. Barkai Lászlót,
dr. Berkő Pétert,
Friedrich Ádámot,
dr. Lombay Bélát,
dr. Peja Mártát,
dr. Sólyom Enikőt,
dr. Újszász Lászlót;

a Pécsi Tudományegyetemre
dr. Nagy Janka Teodórát,
dr. Pais Ella Reginát;

a Szegedi Tudományegyetemre
dr. Rajkó Róbertet,
dr. Viskolcz Bélát;

a Szent István Egyetemre
Kapy Jenőt,
dr. Marselek Sándort;

a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemre
dr. Sipos Jenőt;

a Berzsenyi Dániel Főiskolára
dr. Gáspár Mihályt,
Virágh Andrást;

a Budapesti Gazdasági Főiskolára
dr. Borda Józsefet,
dr. Hubai Józsefet,
dr. Jánosa Andrást,
dr. Totth Gedeont;

a Budapesti Műszaki Főiskolára
dr. Endrédi Ilkiköt;

a Dunaújvárosi Főiskolára
dr. Hári Lászlót;

az Eszterházy Károly Főiskolára
dr. Czeglédi Csabát,
Nagyné dr. Lőrincz Juliannát;

a Kecskeméti Főiskolára
dr. Buzás Istvánt;

a Nyíregyházi Főiskolára
dr. Dráviczki Sándort;

a Tessedik Sámuel Főiskolára
dr. Dankó Miklóst

2002. július 1-jei hatállyal főiskolai tanárrá
 kinevezem.

Budapest, 2002. június 28.

Dr. Medgyessy Péter s. k.,
 miniszterelnök

V. rész KÖZLEMÉNYEK, HIRDETMÉNYEK

A Pénzügyminisztérium pályázati felhívása a könyvviteli szolgáltatást végzők 2003. évi továbbképzésére

A Pénzügyminisztérium pályázatot hirdet a könyvviteli szolgáltatást végzők 2003. évi továbbképzésére.

A pályázat célja a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 152. § (1) bekezdése, valamint a könyvviteli szolgáltatást végzők nyilvántartásba vételéről szóló 93/2002. (V. 5.) Korm. rendelet 10. §-a szerint a könyvviteli szolgáltatást végzők megszerzett szakmai ismereteinek naprakészen tartása, fejlesztése, a változásokból eredő követelményekkel való összhangba hozása, a számviteli törvény és a vonatkozó kormányrendeletek előírásai változásának folyamatos követése, a legújabb nemzetközi számviteli módszereknek, az Európai Unió vonatkozó szabályozásának a megismerése.

A pályázó feladata a *melléklet* szerinti tematikának megfelelően a mérlegképes könyvelők 16 órás, legfeljebb 40 fős csoportokban történő 2003. évi továbbképzésének megszervezése és lebonyolítása. A továbbképzés az egyes regisztrált szakterületre vonatkozóan külön is szervezhető.

A pályázatnak tartalmaznia kell a pályázó nevét, címét, tevékenységi körének bemutatását.

A pályázatban meg kell jelölni a szakmai program végrehajtásáért és a továbbképzés szervezéséért felelős személy nevét, elérhetőségét és szakmai önéletrajzát.

A pályázati feltételek:

A pályázó rendelkezzen

— a felnőttképzésről szóló 2001. évi CI. törvény felhatalmazása alapján kihirdetett 48/2001. (XII. 29.) OM rendelet szerinti bejegyzéssel, illetve igazolással,

— legalább 3 éves pénzügyi, számviteli területen szerzett oktatási, továbbképzési gyakorlattal,

— a könyvviteli szolgáltatást végzők továbbképzéséhez szükséges, szakmailag felkészült, legalább 3 éves pénzügyi, számviteli oktatói gyakorlattal és szakirányú felsőfokú végzettséggel rendelkező oktatókkal,

— a továbbképzés lebonyolításához szükséges tárgyi, technikai feltételekkel (beleértve az oktatással kapcsolatos nyilvántartási rendszert is),

és mindezeket mutassa be részletesen pályázatában.

A Szakértői Bizottság a pályázónál a személyi, tárgyi és technikai feltételek meglétét személyesen ellenőrizheti.

A pályázónak ki kell térnie pályázatában arra, hogy a megadott feltételekkel hány tanfolyam szervezését, illetve milyen szakterületen és milyen irányáron vállalja.

A pályázónak vállalnia kell:

— pályázatának elfogadása esetén a mellékelt tematika alapján a Szakértői Bizottság által kiadott részletes tematika szerint szervezi a továbbképzést,

— a pályázat elfogadása esetén a szakmai továbbképzésben közreműködők nyilvántartásába történő felvételi kérelem benyújtását,

— a pályázat elfogadása esetén a tervezett tanfolyamok időpontjának és helyének bejelentését, azok ellenőrizhetőségének biztosítását,

— a szakmai továbbképzésben résztvevők részére igazolás kiadását, továbbá a Pénzügyminisztériumnak a továbbképzésben résztvevőkről (azok adatairól) készített jegyzék megküldését.

A pénzügyminiszter a mérlegképes könyvelők továbbképzésében való jogosultságot visszavonhatja, amennyiben a pályázó nem a pályázatban foglaltak szerint jár el, vagy ha a pályázathoz csatolt dokumentumok érvényüket veszítik. Ebben az esetben a pályázó 3 évig nem nyújthat be újra a mérlegképes könyvelők szakmai továbbképzésére vonatkozó pályázatot. A visszavonás tényét a pénzügyminiszter a Magyar Közlöny mellékletében és a Pénzügyi Közlönyben közzéteszi.

A pályázat benyújtásának határideje: 2002. október 31.

A pályázat elbírálásának határideje: 2002. november 30., melyről szóló értesítést a Pénzügyminisztérium a döntést követő 8 napon belül megküldi.

A továbbképzésben közreműködő szervezetek nyilvántartásba vételi kérelmének benyújtási határideje: a pályázat elfogadásáról szóló értesítés kézhezvételét követő 3 nap.

A pályázat elnyerése esetén a pályázót a díj befizetését követően, a nyilvántartásba vételi kérelem alapján a Pénzügyminisztérium a mérlegképes könyvelők továbbképzésében közreműködő szervezetként nyilvántartásba veszi, és ezzel egyidejűleg az oktatáshoz szükséges részletes tematikát megküldi.

A pályázatot 2 példányban — a pályázati felhívásban szereplő feltételek, szempontok sorrendjében —, kizárólag postai úton, ajánlott küldeményként a következő címre kérjük eljuttatni:

Pénzügyminisztérium, Humánpolitikai Főosztály, Oktatási Osztály (1369 Budapest, Pf. 481).

A pályázatról felvilágosítást ad: dr. Csoszánszky Zoltán.
Tel.: 06 (1) 327-5688.

Melléklet

Könyvviteli szolgáltatást végzők továbbképzésének tematikája, 2003. év

1. Aktuális számviteli kérdések
(kapcsolódóan a számviteli törvényhez és a számviteli kormányrendeletekhez)	4 óra
2. Számvitelt érintő jogszabályi környezet változásai
(kapcsolódóan a konkrét jogszabályi változásokhoz)	4 óra
3. A számviteli szabályozás várható változásai
(kapcsolódóan a jogharmonizációhoz)	4 óra
4. A könyvelők feladatai a pénzmosás elleni küzdelemben
(kapcsolódóan a pénzmosás elleni jogszabályokhoz)	4 óra

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Csongrád Megyei Földművelésügyi Hivatalának (6721 Szeged, Deák F. u. 17.)

h i r d e t m é n y e

Az FVM Csongrád Megyei Földművelésügyi Hivatala — a földrendező és a földkiadó bizottságokról szóló 1993. évi II. törvény 4/B. §-ának (5) bekezdése, a 9. §-a és 9/C. §-a alapján —

n y i l v á n o s s o r s o l á s t

tart a megszünt szatymazi Homokgyöngye Szövetkezet használatában lévő földek kiadása céljából. A sorsolás 9/C. § (9) bekezdése alá eső részarány-földtulajnosokkal kezdődik.

A sorsolás helye: Szeged, Deák F. u. 17., FVM Csongrád Megyei Földművelésügyi Hivatal tanácsterme

A sorsolás ideje: 2002. október 29., 9 óra

A sorsolásra kerülő földrészletek adatai:

Település: Szatymaz

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
085/11	szántó	0,4985	3,99	Szolgalmi jog
091/8	szőlő	0,1392	5,80	
097/5	erdő, szőlő, rét	2,6697	22,99	
097/13	rét	3,3860	29,46	
0100	rét	2,5980	22,60	
0107/10	szántó	0,2805	2,24	
0111/9	szántó	0,1232	0,99	
0111/14	szántó	0,3237	2,59	
0113/12	szántó	0,1386	0,58	
0121/9	szántó	0,3130	3,82	Szolgalmi jog

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
0121/18	rét	0,9033	14,09	509/1409 tulajdoni hányada
0121/23	szőlő	0,0446	1,86	
0136/8	szántó	0,0590	0,72	
0142/22	rét	3,4997	44,75	1678/4475 tulajdoni hányada
0148/1	erdő, rét	2,1160	30,04	Kisajátítás
0148/25	gyümölcsös	0,2447	5,31	
0148/26	gyümölcsös	0,1029	2,23	
0148/50	szántó	0,0717	0,57	Kisajátítás
0148/51	szántó	0,0140	0,11	
0150/7	rét	0,2878	4,49	
0150/14	szántó, legelő	1,7496	10,45	
0150/18	rét	0,3161	2,75	
0159/3	legelő	0,2501	0,23	
0161/12	rét	0,3205	2,79	
0165/1	szántó, rét	2,6761	30,28	
0165/7	szántó, rét	1,5671	13,21	
0169/15	gyümölcsös	0,0672	1,46	
0176/1	rét	1,5226	16,95	
0176/15	szántó, rét	2,5240	44,64	
0176/16	rét	0,4986	11,72	
0181/34	gyümölcsös	0,1780	3,86	
0181/113	szántó, szőlő, rét, legelő	2,5664	34,20	
0181/134	szántó	0,0300	0,24	
0181/138	erdő, udvar	0,4658	0,80	
0181/142	szántó	0,1344	1,08	
0181/143	rét és út	0,4027	6,28	
0189/1	legelő	0,5356	4,07	
0189/17	szántó	0,7022	5,62	Szolgalmi jog
0189/19	szántó, rét	0,9970	13,17	
0193	rét	0,1208	1,88	
0194/2	rét	0,3729	5,82	
0204/17	szántó	0,0647	0,79	
0204/35	szántó	0,3805	3,04	
0208/6	rét	0,2648	4,13	
0210/1	szántó	0,4679	4,96	Szolgalmi jog (Balástya Községi Önkormányzat)
0210/18	szántó, rét	1,4942	15,96	
0216/31	rét	1,0125	15,80	
0218/36	szántó	0,6261	5,01	
0220/33	legelő	0,0808	0,61	
0222/55	szőlő	0,0699	2,91	
0222/77	szőlő	0,0508	2,12	

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület ² (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
0224/12	nádas	3,1437	98,40	
0224/13	nádas	1,3180	41,25	
0226/43	nádas, rét	0,4379	12,73	
0226/48	szántó	0,2387	2,91	
0230/1	nádas, legelő	0,9419	9,01	
0393/86	szántó	0,0135	0,11	
2305	kert	0,0398	0,86	

A sorsolás nyilvános, azon bárki jelen lehet.

A részarány-tulajdonosok a sorsolás megkezdését megelőzően egyezséget köthetnek.

A sorsoláson a szakszövetkezetben még ki nem adott részarány-földtulajdonnal rendelkező személyek vehetnek részt.

A sorsoláson bármely okból meg nem jelenő jogosult később a mulasztásra hivatkozva semmiféle jogot nem érvényesíthet, ebből az okból a sorsolás eredménye nem változtatható meg.

Azok a részarány-tulajdonosok, akik a sorsolást követően is kiadatlan részarány-tulajdonnal rendelkeznek, az 1993. évi II. törvény 7/A. § (3) bekezdése alapján kártalanításra jogosultak.

A sorsolás szabálytalan lebonyolítása ellen az, akinek jogos érdekét érinti, vagy sérti, törvénysértésre hivatkozással a sorsolás lebonyolítását követő 48 órán belül az FVM Fővárosi és Pest Megyei Földművelésügyi Hivatalhoz címzett, de a Csongrád Megyei Földművelésügyi Hivatalhoz kifogást nyújthat be.

Tasnádi Gábor s. k.,
hivatalvezető

**A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Földművelésügyi Hivatalának
(5000 Szolnok, Kossuth Lajos út 2.)**

h i r d e t m é n y e

Az FVM Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Földművelésügyi Hivatala — a földrendező és a földkiadó bizottságokról szóló 1993. évi II. törvény 4/B. §-ának (5) bekezdése alapján —

n y i l v á n o s s o r s o l á s t

hirdet meg a kétpói Mezőgazdasági Szövetkezet használatában nyilvántartott, részarány-földtulajdonnak megfelelő földek kiadása céljából.

A sorsolás helye: Kétpó, Polgármesteri Hivatal

A sorsolás ideje:

a) 2002. október 29., 9.30 óra

A sorsoláson részvételre jogosultak köre: a Kétpói Mezőgazdasági Szövetkezet gazdálkodási területén részarány-földtulajdonnal (aranykoronával) rendelkező személyek, akik a 2001. évi CXVIII. törvény 5/B. § (1) bekezdése alapján határidőben kérelmet nyújtottak be.

b) 2002. október 29., 13 óra

A sorsoláson részvételre jogosultak köre: a kétpói Mezőgazdasági Szövetkezet gazdálkodási területén még ki nem adott részarány-földtulajdonnal (aranykoronával) rendelkező személyek.

A sorsolásra kerülő földrészletek adatai:

Település: Kétpó

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	Összes AK érték	Sorsolandó AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozások
054/2	gyep (rét)	0,7222	19,43	19,43	
055/6	szántó	24,2294	330,97	330,97	Mikrohullámú vezeték építését biztosító építési tilalom Mezőtúr város Önkormányzatának javára
064	gyep (legelő)	0,9646	16,78	16,78	
070/8	szántó	0,1224	2,97	2,97	Bányászolgalmi jog biztonsági védősáv biztosítása, TIGÁZ Rt. Hajdúszoboszló
080/6	szántó	3,3629	101,05	101,05	Mikrohullámú vezeték építését biztosító építési tilalom Mezőtúr város Önkormányzatának javára
084/5	szántó	58,3974	1106,85	1106,85	
086	gyep (rét)	0,6303	13,17	13,17	
0170/4	szántó	0,1703	5,93	5,93	
0180	szántó	18,2441	592,89	592,89	
0187	erdő	0,3014	3,26	3,26	
0208	erdő	1,6538	17,86	17,86	
0255/28	szántó	21,2395	755,91	755,91	
0255/31	szántó	2,7578	69,76	69,76	
0259/11	szántó	27,6768	927,89	927,89	
0263/18	szántó	1,8924	69,95	69,95	
0265/5	szántó	0,0434	1,51	1,51	

A sorsolás nyilvános, azon bárki jelen lehet.

Több részarány-tulajdonos egyezségen alapuló írásbeli igényét, valamint a kisorsolt földrészletre vonatkozó csere-megállapításokat a Földművelésügyi Hivatal figyelembe veszi.

A közös igényt a sorsolás kezdetéig a helyszínen, a cserét pedig a sorsolást követő 15 napig lehet a Földművelésügyi Hivatalhoz benyújtani.

A sorsolás a helyben szokásos módon is meghirdetésre kerül.

A sorsoláson bármely okból meg nem jelenő jogosult később a mulasztására hivatkozva semmiféle jogot nem érvényesíthet, ebből az okból a sorsolás eredménye nem változtatható meg.

Akinek a nyilvános sorsolás jogos érdekét érinti, vagy sérti, törvénysértésre hivatkozással a sorsolást követő 48 órán belül a Fővárosi és Pest Megyei Földművelésügyi Hivatalhoz címzett, de a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Földművelésügyi Hivatalhoz (5000 Szolnok, Kossuth L. u. 2.) kifogást nyújthat be.

Péter Gábor s. k.,
mb. hivatalvezető

**A BM Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó
és Választási Hivatal közleménye**

A BM Központi Hivatal a 35/2000. (XI. 30.) BM rendelet 73. § (1) bekezdése alapján — az eddig közzétetteken kívül — az alábbi elveszett, megsemmisült gépjármű törzskönyvek sorszámát teszi közzé:

085766A
249127B
249170B
816266A
267285A
291227C
040171C
614213B
434012A
110412B
624462B
195910C
539469A
204287A
472497A
089593A
418366B
162406C
559814A
323338B
510440B
479703A
104450B
927305A
395886B

485368A
272100B
004734B
174876A
222538C
406791B
047126B
202501A
520278A
307296C
884214B
055294C
455053C
865343B
592801A
514078A
145024A
052586B
937772A
446349C
461788A
593442A
943988A
891288B
245959A
245898A
394437C
277313A
326142C
601097B

Közlekedési Nyilvántartó Osztály

KÖZLEMÉNY

A Magyar Hivatalos Közlönykiadó megjelentette

A TÁRSASHÁZAKKAL KAPCSOLATOS JOGSZABÁLYOK

című, A/4 formátumú, 64 oldal terjedelmű Magyar Közlöny-különszámot.

A kiadvány a társasházak vonatkozásában fontosabb előírásokat tartalmazó jogszabályokat — például a társasházról szóló törvényt, a Polgári Törvénykönyv és az ingatlan-nyilvántartásról szóló törvény vonatkozó rendelkezéseit, a társasház számvitelének speciális szabályait — tartalmazza.

A kézirat lezárva: 2002. április 19-én.

Ára: 700 Ft áfával.

A megrendeléseket a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címére (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) lehet feladni. Fax: 338-4746 vagy 267-2780.

MEGRENDELŐLAP

Megrendeljük

A TÁRSASHÁZAKKAL KAPCSOLATOS JOGSZABÁLYOK

című kiadványt példányban

A megrendelő (cég) neve:.....

Címe (város, irányítószám):.....

Utca, házszám:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:.....

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma:.....

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a Szerkesztőbizottság közreműködésével.

A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1—3.

Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: a Kiadó vezérigazgatója.

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönyboltjában, illetve megrendelhető a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

2002. évi éves előfizetési díj: 56 784 Ft. Egy példány ára: 140 Ft 16 oldal terjedelemig, utána + 8 oldalanként + 112 Ft.

A kiadó az előfizetési díj évközbéli emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

02.1698 — Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert.